

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.
2012 - 13

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2013

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.
2012-13**

**ΑΘΗΝΑ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2013**

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

Την 31η Οκτωβρίου 2013 η σύνθεση της Α.ΔΙ.Π. ήταν η ακόλουθη :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ευάγγελος Κουφουδάκης-Πετρούσης

Ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Indiana-Purdue, ΗΠΑ

ΜΕΛΗ

Ιωάννης Βλάχος

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Ιωάννης Γεροθανάσης

Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μαρία Λαζαρίδου

Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Κωνσταντίνος Μέμος

Καθηγητής Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου

Κλεομένης Οικονόμου

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Πέτρος Σολδάτος

Καθηγητής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Γεώργιος Σταμέλος

Καθηγητής Πανεπιστημίου Πάτρας

Στυλιανός Σταματόπουλος

Καθηγητής Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Βασίλειος Τσιάντος

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Παντελής Υψηλάντης

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας

**ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (31/8/2013)**

Δρ Νικόλαος Γεωργιάδης

Βασιλική Γκίνη

Αθανάσιος Γουδόσης

Δήμητρα Δαργενίδου

Βασιλική Κυριακούση

Δρ Θεόδωρος Κωστής

Ιωάννα Λεράκη

Μαρία Παπαντωνίου

Θεώνη Πετροπούλου

Παναγιώτης Τίκος

Αικατερίνη Τσαλίκη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	9
1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. (ΙΟΥΛΙΟΣ 2012-ΙΟΥΛΙΟΣ 2013)	9
1.1 Πρόεδρος και Μέλη της Α.ΔΙ.Π.....	9
1.2 Προσωπικό Υποστήριξης	11
2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	12
2.1 Τακτικός προϋπολογισμός.....	12
2.2 Πρόγραμμα ΕΣΠΑ/Α.ΔΙ.Π.	14
3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ	17
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.	18
1. ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΑ.....	18
2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	19
2.1 Εσωτερικές Αξιολογήσεις.....	19
2.2 Εξωτερικές Αξιολογήσεις	24
3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.	27
4. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	28
5. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	34
5.1 Συμμετοχή σε Συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις	34
5.2 Επισκέψεις μελών της Α.ΔΙ.Π. και στελεχών Διασφάλισης Ποιότητας των ελληνικών ΑΕΙ σε Ιδρύματα του εξωτερικού	34
5.3 Συμμετοχές Μελών και στελεχών της Α.ΔΙ.Π. σε συναντήσεις ή εκδηλώσεις ελληνικών Α.Ε.Ι. για θέματα Διασφάλισης Ποιότητας-Αξιολόγησης κλπ.	35
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ - Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ....	37
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ	37
«ΣΧΕΔΙΟ ΑΜΕΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ» (09/2013 – 2014).....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ «ΑΘΗΝΑ».....	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013)	58

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Πίνακας 1	Τακτικός προϋπολογισμός 2012 και 2013 (Ιανουάριος – Μάιος)
Πίνακας 2	Συνολική Απεικόνιση Έργου ΕΣΠΑ - με τίτλο: Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, - Οριζόντια Πράξη
Πίνακας 3	Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης - Συγκεντρωτικός πίνακας
Πίνακας 4	Αριθμός Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης κατ' έτος
Πίνακας 5	Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης – Συγκεντρωτικός πίνακας
Πίνακας 6	Αριθμός Εξωτερικών Αξιολογήσεων κατ' έτος
Γράφημα 1.	Πορεία κατάθεσης Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων
Γράφημα 2.	Βαθμός ολοκλήρωσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Πανεπιστήμιο (έως 31-8-2013)
Γράφημα 3.	Βαθμός ολοκλήρωσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Τ.Ε.Ι. (έως 31-8-2013)
Γράφημα 4.	Διοικητικά και θεσμικά προβλήματα της πορείας των εξωτερικών αξιολογήσεων
Γράφημα 5.	Πρόοδος εξωτερικών αξιολογήσεων μέχρι 31-8-2013

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα *Ετήσια Έκθεση* της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.) αναφέρεται στα πεπραγμένα της Α.ΔΙ.Π. κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012 και το πρώτο του 2013.

Η Έκθεση υποβάλλεται στην Βουλή των Ελλήνων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 4009/2011.

Νοέμβριος 2013

Καθηγητής Ευάγγελος Κουφουδάκης

Πρόεδρος της Α.ΔΙ.Π.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. (Ιούλιος 2012-Ιούλιος 2013)

1.1 Πρόεδρος και Μέλη της Α.ΔΙ.Π.

Όπως είχε επισημανθεί και στην Έκθεση Πεπραγμένων της Α.ΔΙ.Π. του έτους 2012, από τις 17-4-2012, τρεις μήνες μετά τη δημοσίευση της παραίτησης του τ. Προέδρου της Καθ. Σπ. Αμούργη, και καθώς είχαν προηγηθεί και οι παραιτήσεις τριών Μελών της Α.ΔΙ.Π., η Αρχή περιήλθε σε αδυναμία σύννομης λειτουργίας, καθώς, σύμφωνα με το Ν. 2690/9-3-1999 αλλά και τη σχετική νομολογία του ΣτΕ (αρ. 3814/2000, 1582/2003), συλλογικό όργανο με ελλιπή σύνθεση δεν μπορεί να λειτουργήσει πέραν του ενός τριμήνου ακόμη και εάν συγκροτείται απαρτία από τα λοιπά μέλη.

Κατά το διάστημα της μη ύπαρξης απαρτίας η Α.ΔΙ.Π. μέσω του Αναπληρωτή Προέδρου της Καθ. Κ. Μέμου είχε γνωστοποιήσει **επανειλημμένως** όλα τα ανωτέρω ζητήματα, καθιστώντας σαφές το κρίσιμο και το επείγον της κατάστασης, εγγράφως προς τον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας, ζητώντας από το Υπουργείο να προβεί στις ενέργειες διορισμού νέου Προέδρου και αποκατάστασης της λειτουργίας του Συλλογικού Οργάνου, ώστε να προχωρήσει στην εφαρμογή του Ν.4009/2011 και μάλιστα στον ορισμό των μελών του νέου Συμβουλίου και την στελέχωση της Αρχής με την πλήρωση των θέσεων του Γενικού Διευθυντή και εν συνεχεία του προσωπικού της Α.ΔΙ.Π.

Εν τέλει τον Οκτώβριο του 2012 διορίστηκε ως Πρόεδρος της Α.ΔΙ.Π. ο Δρ. Ευάγγελος Κουφουδάκης-Πετρούσης, Ομότιμος Πρύτανης του Πανεπιστημίου της Λευκωσίας και Ομότιμος Κοσμήτορας του Κολλεγίου Τεχνών και Επιστημών του Πανεπιστημίου της Indiana – Purdue Fort Wayne, ΗΠΑ, όπου κατέχει την βαθμίδα του Ομότιμου Καθηγητή Πολιτικών Επιστημών (ΦΕΚ 470/τ. ΥΟΔΔ/9-10-2012).

Καθώς η θητεία των Μελών της Ολομέλειας της Αρχής είχε λήξει από τις 31-8-2012, ο Πρόεδρος της Α.ΔΙ.Π., προκειμένου να αποκαταστήσει προσωρινά τη λειτουργία του Συλλογικού Οργάνου, ώστε να κινηθούν οι διαδικασίες ορισμού νέων μελών Συμβουλίου, πλήρωσης της θέσης του Γενικού Διευθυντή και στελέχωσης της Υπηρεσίας με διοικητικό και επιστημονικό προσωπικό, και εφόσον το Υπουργείο δεν είχε προβεί σε κάποια μεταβατική ρύθμιση, που θα διασφάλιζε τη συνέχεια της Α.ΔΙ.Π., εισηγήθηκε στον Υπουργό Παιδείας την παράταση της θητείας της υπάρχουσας Ολομέλειας μέχρι και τις 31-8-2013.

Ωστόσο, η νομιμότητα της Ολομέλειας της Α.ΔΙ.Π. δεν αποκαταστάθηκε παρά μόνο με το διορισμό των ακόλουθων τεσσάρων νέων Μελών τον Απρίλιο του 2013 (ΥΑ 748/13, ΦΕΚ 178/τ. ΥΟΔΔ/24-4-2013) σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3374/2005.

Κλάδος Επιστημών Υγείας ή Βιολογίας: Μαρία ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ, Καθηγήτρια Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Κλάδος Ανθρωπιστικών Επιστημών ή Καλών Τεχνών: Γεώργιος ΣΤΑΜΕΛΟΣ, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών

Κλάδος Διοίκησης ή Οικονομίας: Παντελής ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας

Κλάδος Τεχνολογικών Επιστημών Μηχανικών: Βασίλειος ΤΣΙΑΝΤΟΣ, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2013 (ΦΕΚ 301/τ. ΥΟΔΔ/21-6-2013) έγινε δεκτή από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων η από 31-11-2012 παραίτηση του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. Δρ. Λουίζας Λουκοπούλου, Ερευνήτριας Α΄ του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Η Δρ. Λουκοπούλου αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος της Αρχής και κατά τη διάρκεια της θητείας της συνέβαλε τα μέγιστα στο έργο της.

Αμέσως μετά το διορισμό των νέων Μελών και την αποκατάσταση της νομιμότητας του συλλογικού οργάνου της, η Α.ΔΙ.Π. προέβη στις απαραίτητες

ενέργειες για την προκήρυξη των θέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του Ν. 4009/2011.

1.2 Προσωπικό Υποστήριξης

Όπως κατά το παρελθόν, η Α.ΔΙ.Π. εξακολούθησε να λειτουργεί αποκλειστικά με αποσπασμένους υπαλλήλους προερχόμενους κυρίως από το Υπουργείο Παιδείας, καθώς και εποπτευόμενους από αυτό φορείς.

Το γεγονός ότι ο Ν. 4009/2011 δεν προέβλεπε τη διαδικασία αποσπάσεων διοικητικού προσωπικού στην Α.ΔΙ.Π. κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, δηλαδή χωρίς έγκριση υπηρεσιακών συμβουλίων του φορέα προέλευσης, οδήγησε στην αποχώρηση από την Α.ΔΙ.Π. τριών διοικητικών υπαλλήλων, των οποίων έληξαν οι αποσπάσεις¹, γεγονός που δυσχέρανε ακόμα περισσότερο το διοικητικό έργο της Αρχής.

Ακολουθεί πίνακας με τη σύνθεση του διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού της Αρχής στις 31-8-2013 και την προέλευση ενός εκάστου.

Προσωπικό της Α.ΔΙ.Π.

Αρ. υπαλλήλων	Υπηρεσία προέλευσης
3	Πανεπιστήμιο Αιγαίου
2	Υπουργείο Παιδείας
1	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
1	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
1	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
1	ΜΟΔ ΑΕ με διάθεση
1	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
1	ΤΕΙ Αθήνας με διάθεση
11	ΣΥΝΟΛΟ

¹ Με την ψήφιση του Ν. 4115/2013 επετράπη πλέον η ανανέωση των αποσπάσεων του διοικητικού προσωπικού της Α.ΔΙ.Π. κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.

2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

2.1 Τακτικός προϋπολογισμός

Η ανάλυση της χρήσης του τακτικού προϋπολογισμού της Α.ΔΙ.Π. για το έτος 2012 και το α' εξάμηνο του έτους 2013 παρατίθεται στον *Πίνακα 1*.

Κωδικός Λογαριασμού	Περιγραφή	2012			2013		
		Εγκεκριμένο ποσό	Δαπάνες	Υπόλοιπο	Εγκεκριμένο ποσό	Δαπάνες Ιαν-Μάιος	Υπόλοιπο
02.650.000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	646.000	499.500	146.500	536.180	188.312	347.868
02.650.0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί & Ι.Δ.Α.Χ.)	23.900	-	23.900	67.080	-	67.080
02.650.0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών/ Ανεξαρτήτων Αρχών	574.000	500.000	74.000	440.000	187.500	252.500
02.650.0700	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ	7.000	69	6.931	16.000	-	16.000
02.650.0800	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	28.000	430	27.570	13.100	812	12.288
02.650.1000	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	31.000	-	31.000	38.900	-	38.900
02.650.1100	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΛΠ.	4.000	-	4.000	2.900	-	2.900
02.650.1200	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	1.000	-	1.000			
02.650.1300	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	6.000	-	6.000	6000	-	6.000
02.650.1600	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	2.000	-	2.000	4000	-	4.000
02.650.1700	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	18.000	-	18.000	26000	-	26.000
02.650.2000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ	2.600	-	2.600	3.000	-	3.000
02.650.5000	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	1.400	-	1.400			
02.650.5300	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ Ε.Ε.	1400	-	1400			
	ΣΥΝΟΛΑ	681.000	499.500	181.500	578.080	188.312	389.768

Πίν. 1. Τακτικός προϋπολογισμός 2012 και 2013 (Ιανουάριος – Μάιος)

2.2 Πρόγραμμα ΕΣΠΑ/Α.ΔΙ.Π.

Η λειτουργία της Αρχής και οι δράσεις αξιολόγησης των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και των ακαδημαϊκών μονάδων εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 με τίτλο έργου «Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, - Οριζόντια Πράξη». Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους. Η Α.ΔΙ.Π. από το 2010 είναι δικαιούχος της ενταγμένης συγχρηματοδοτούμενης πράξης με απόφαση ένταξης, αρ. πρωτ. 10366/06-07-10, κωδικός MIS 296175. Η πράξη αποτελείται από δέκα υποέργα, εκ των οποίων ένα αποτελεί τον πυρήνα της πράξης με τίτλο «Εφαρμογή του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης στα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης» και έχει ως αντικείμενο την ολοκλήρωση των εξωτερικών αξιολογήσεων των ακαδημαϊκών μονάδων των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας και των ίδιων των ιδρυμάτων έως 31/12/2013. Μια σειρά αδυναμιών σε θεσμικό επίπεδο που έχουν αναφερθεί σε όλες τις εκθέσεις της Α.ΔΙ.Π. μέχρι σήμερα, όπως και η καθυστέρηση της συγκρότησης του οργάνου διοίκησης κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, οδήγησαν σε αδυναμία του οργάνου της Ολομέλειας να αποφασίσει και να εγκρίνει τη σύσταση Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης από το Μάιο του 2012 έως τον Απρίλιο του 2013. Στην αδυναμία αυτή της Αρχής προστέθηκε και ένα επιπλέον εμπόδιο, που οφείλεται στο νομοθετικό της πλαίσιο, να απασχολήσει εξωτερικούς συνεργάτες στο πλαίσιο του έργου για την υποστήριξη των εξωτερικών αξιολογήσεων, προσθέτοντας περαιτέρω εμπόδια στα ήδη υφιστάμενα. Η Α.ΔΙ.Π. από τον Απρίλιο 2013 λειτουργεί κανονικά με σύννομη τη λήψη αποφάσεων από την Ολομέλεια. Για το λόγο αυτό τον Απρίλιο του 2013 άρχισε η συγκρότηση Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης και από το Μάιο 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση εξωτερικών αξιολογήσεων των ακαδημαϊκών μονάδων. Επιπλέον, τα περισσότερα υποέργα της πράξης είναι ώριμα προς υλοποίηση, όπως το υποέργο 2 «Προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λοιπού εξοπλισμού και λογισμικού», υποέργο 3 «Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων του εθνικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας», και υποέργο 7 «Μετάφραση των εκθέσεων εξωτερικής αξιολόγησης».

Στον Πίνακα 2 παρατίθενται ο προϋπολογισμός ανά υποέργο και οι αντίστοιχες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανά έτος από το 2010 μέχρι και τον Ιούλιο 2013.

Υπόεργα Πράξης	Προϋπολογισμός	Δαπάνες 2010	Δαπάνες 2011	Δαπάνες 2012	Δαπάνες και Ιούλιο 2013	Σύνολο Δαπανών
1. Εφαρμογή του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης στα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης	8.110.000,00	235.122,24	531.850,99	449.374,70	68.850,82	1.285.198,75
Π.Ε.1.1 Σύνταξη μητρώου εξωτερικών εμπειρογνομόνων	260.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Π.Ε.1.2 Εξωτερική αξιολόγηση τμημάτων των ΑΕΙ	7.200.000,00	235.122,24	520.224,49	443.811,37	67.751,28	1.266.909,38
Π.Ε.1.3 Μελέτη και παρακολούθηση της ανάπτυξης της βάσης δεδομένων της ΑΔΙΠ Μελέτες σχετικές με την αποστολή και τους στόχους της ΑΔΙΠ	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Π.Ε.1.4 Κατάρτιση στελεχών ελληνικών ΑΕΙ και της ΑΔΙΠ σε φορείς αξιολόγησης με προηγμένα συστήματα	150.000,00	0,00	11.626,50	5.563,33	1.099,54	18.289,37
2. Προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λοιπού εξοπλισμού και λογισμικού	347.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων του εθνικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας	740.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση	430.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Αξιολόγηση της ΑΔΙΠ	55.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Ανάπτυξη και λειτουργία της ΑΔΙΠ στην ανώτατη εκπαίδευση	2.877.500,00	71.252,02	114.974,47	77.958,22	39.827,56	304.012,27
Π.Ε.6.1 Στελέχωση της ΑΔΙΠ	1.800.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Π.Ε.6.2 Λειτουργική υποστήριξη του έργου της ΑΔΙΠ	827.000,00	71.252,02	104.760,47	77.958,22	38.622,16	292.592,87
Π.Ε.6.3 Παρακολούθηση και αναπροσαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας της ΑΔΙΠ	175.000,00	0,00	10.214,00	0,00	1.205,40	11.419,40
Π.Ε.6.4 Συνδρομές	75.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Μετάφραση των εκθέσεων εξωτερικής αξιολόγησης	415.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Ενοικίαση γραφείων της ΑΔΙΠ	566.000,00	113.744,18	124.373,30	83.288,89	43.377,66	364.784,03
9. Δημοσιότητα	100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10 Επιμόρφωση-κατάρτιση στελεχών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και άλλων φορέων για θέματα διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	230.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ	13.870.500,00	420.118,44	771.198,76	610.621,81	152.056,04	1.953.995,05

Πίν. 2. Συνολική Απεικόνιση Έργου ΕΣΠΑ - με τίτλο: Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, - Οριζόντια Πράξη

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις -τόσο στις Εκθέσεις Πεπραγμένων των προηγούμενων ετών όσο και προς τους αρμοδίους φορείς- των διαφόρων θεσμικών και διοικητικών προβλημάτων, που αντιμετωπίζει η Α.ΔΙ.Π. από την αρχή της λειτουργίας της μέχρι και σήμερα, εν τούτοις τα βήματα που γίνονται προς την επίλυση των ζητημάτων αυτών είναι ανεπαρκή και περιστασιακά.

Η εφαρμογή των αλληπάλληλων Νόμων και τροπολογιών που αφορούν την Α.ΔΙ.Π., ενίοτε αντικρουόμενων μεταξύ τους, συχνά προσκρούει σε εμπόδια δημοσιονομικά, διοικητικά και οικονομικά, που δεν έχουν παράσχει ένα σταθερό πλαίσιο λειτουργίας της Αρχής σε επίπεδο Μελών και διοικητικού προσωπικού, με συνέπεια να επηρεάζεται αρνητικά η συνέχεια του έργου της Α.ΔΙ.Π. και μάλιστα η πορεία της εξωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

1. ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΑ

Το δεύτερο εξάμηνο του 2012 σηματοδοτήθηκε από την αναδιάρθρωση του ακαδημαϊκού χάρτη της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας, με την εκπόνηση του σχεδίου ΑΘΗΝΑ από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η Α.ΔΙ.Π. αναγνώρισε την αποφασιστικότητα του Υπουργείου Παιδείας να αναλάβει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ για τον εξορθολογισμό του Ακαδημαϊκού Χάρτη της Χώρας ως απάντηση στον τρόπο που αυτός αναπτύχθηκε την τελευταία εικοσιπενταετία, χωρίς επιστημονικά και αναπτυξιακά κριτήρια, όπως είχε επισημανθεί διεξοδικά στις ετήσιες Εκθέσεις της Αρχής προς τη Βουλή των Ελλήνων για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Στην σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, ευθύς μετά την ανάληψη των αρμοδιοτήτων της, η Α.ΔΙ.Π. είχε μεταφέρει την άποψη ότι το πλέον επείγον θέμα της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα σήμερα αφορά την οργανωτική αναδιάταξή της, που θα οδηγούσε ουσιαστικά σε σύμπτυξη των μονάδων της με βάση κοινώς αποδεκτά κριτήρια και θα είχε ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των δυνατοτήτων της και την απελευθέρωση των δυνάμεών της. Η ανάληψη της σχετικής πρωτοβουλίας από το Υπουργείο ήταν επομένως ευπρόσδεκτη.

Παρά τις χρονίζουσες διαδικαστικές εκκρεμότητες που εμποδίζουν την ομαλή διοικητική της λειτουργία, η Α.ΔΙ.Π., ως θεματοφύλακας της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες σύμφωνα με τον υποβοηθητικό ρόλο, που της ανατέθηκε από το Υπουργείο, σχ σχέση με την μελέτη του νέου ακαδημαϊκού χάρτη:

- Καθόρισε στις άτυπες συνεδριάσεις της κριτήρια και κανόνες σύμφωνους με την κείμενη νομοθεσία, που θα έπρεπε να αποτελέσουν τη βάση εκπόνησης του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ. Σχετικό έγγραφο με τίτλο «Αναδιάρθρωση του Χάρτη των ΑΕΙ της Ελλάδος : Περίγραμμα Μεθοδολογικής Προσέγγισης» κατατέθηκε στο Υπουργείο στις 30-11-2012 και επισυνάπτεται στο Παράρτημα Ι.

- Συγκέντρωσε, επεξεργάστηκε και κατέθεσε στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ένα μεγάλο όγκο ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, που προέκυψε από την αποτίμηση των Εκθέσεων Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων, καθώς και από τις ιδρυματικές Εκθέσεις των ΜΟ.ΔΙ.Π. των ΑΕΙ.
- Κατέθεσε στο Υπουργείο Παιδείας αναλυτική γνωμοδότηση επί των δύο δημοσιευμένων Σχεδίων ΑΘΗΝΑ (αρχικό και επικαιροποιημένο) (βλ. Παράρτημα ΙΙ).

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

2.1 Εσωτερικές Αξιολογήσεις

Η υποβολή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων των ΑΕΙ συνεχίστηκε μέχρι και τον Μάιο του 2013, με αποτέλεσμα να έχουν πλέον υποβληθεί μέχρι σήμερα **478** Εκθέσεις από το σύνολο των 520² ακαδημαϊκών Τμημάτων Α.Ε.Ι. (Πίν.3).

	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	Τ.Ε.Ι.	ΣΥΝΟΛΟ
2008	20	23	43
2009	85	44	129
2010	45	45	90
2011	83	35	118
2012	45	50	95
Α΄ εξάμηνο 2013	1	2	3
	279	199	478
2009	ΑΠΘ - Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών		
2010	ΑΠΘ - Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας		
2010	Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας		
2011	Δ.Α.ΣΤΑ. Πολυτεχνείου Κρήτης		
2011	Δ.Α.ΣΤΑ. Τ.Ε.Ι. Αθήνας		
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	483

Πίν. 3. Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης - Συγκεντρωτικός πίνακας

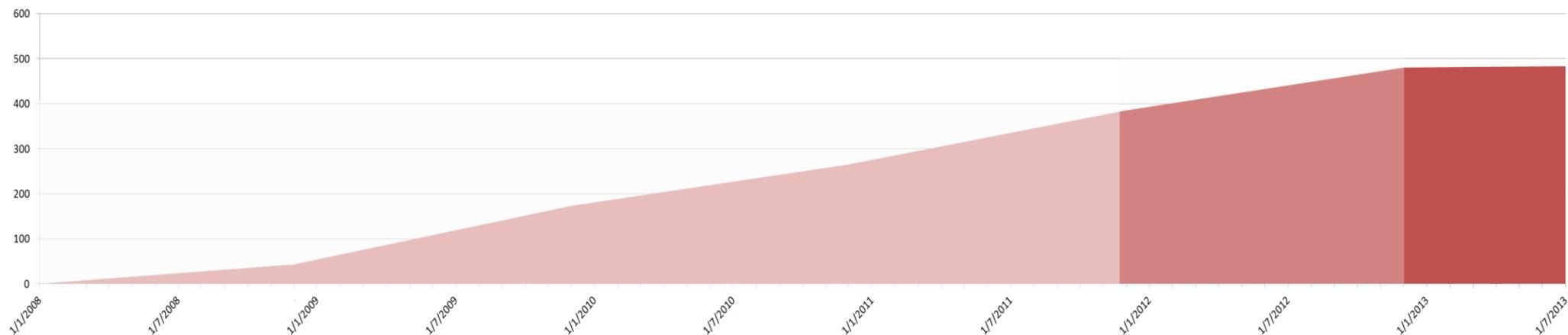
² Το σύνολο αναφέρεται στα Τμήματα των Α.Ε.Ι. που απένεμαν τίτλο σπουδών προ της αναδιάρθρωσης του ακαδημαϊκού χάρτη της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ, συμπεριλαμβανομένων των έξι Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Διεθνούς Πανεπιστημίου, καθώς και στα Γενικά Τμήματα και τα Κέντρα Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής των Α.Ε.Ι.

Από την ανταπόκριση των ακαδημαϊκών μονάδων στην διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι πλέον σαφές ότι οι αρχικές αρνητικές αντιδράσεις και η επιφύλαξη έχουν δώσει την θέση τους σε μία πολύ θετική προσέγγιση της έννοιας της αξιολόγησης από τις ακαδημαϊκές μονάδες των ελληνικών ΑΕΙ. Σημειωτέον ότι αρκετά Ιδρύματα που μέχρι πρότινος δεν είχαν καταθέσει καμία Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, σπεύδουν πλέον να ολοκληρώσουν τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης όλων των ακαδημαϊκών μονάδων τους. Επιπλέον, έχουν αυξηθεί οι περιπτώσεις όπου τα ίδια τα Τμήματα των ΑΕΙ ζητούν πλέον από την Α.ΔΙ.Π. να δρομολογήσει τις διαδικασίες της εξωτερικής αξιολόγησής τους.

Τα ποικίλα εμπόδια, που έχουν επισημανθεί πολλάκις και στην παρούσα Έκθεση, δυστυχώς έχουν αποτρέψει την Αρχή από τον ορθολογικό προγραμματισμό των εξωτερικών αξιολογήσεων και έχουν οδηγήσει στην συσσώρευση μεγάλου όγκου Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης ακαδημαϊκών μονάδων, που βρίσκονται εν αναμονή της εξωτερικής αξιολόγησης, γεγονός που επισημάνθηκε ιδιαίτερος και στην Έκθεση Πεπραγμένων της Α.ΔΙ.Π. του έτους 2012. Ωστόσο, με τον διορισμό των νέων Μελών τον Απρίλιο του 2013 και την αποκατάσταση της νομιμότητας του συλλογικού οργάνου της Αρχής, έγινε επανεκκίνηση της διαδικασίας της εξωτερικής αξιολόγησης με το μαζικό προγραμματισμό μεγάλου αριθμού εξωτερικών αξιολογήσεων μέχρι και το τέλος του έτους 2013.

Ανεξαρτήτως των ατυχών συγκυριών πάντως, πρέπει να επισημανθεί ότι η Α.ΔΙ.Π. συνεχίζει ανελλιπώς την προσπάθεια ευαισθητοποίησης του ειδικού και του γενικού κοινού σε σχέση με την έννοια της διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα υποστηρίζει διαρκώς την προσπάθεια που καταβάλλουν τα ΑΕΙ για την εμπέδωση της έννοιας της αξιολόγησης και της εναρμόνισής τους με τα διεθνή δεδομένα, όπου η ποιότητα της διδασκαλίας, της έρευνας και των διοικητικών διαδικασιών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων βρίσκεται στο επίκεντρο.

Στα γραφήματα και τους πίνακες, που ακολουθούν, αποτυπώνεται η πορεία της εσωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων των ΑΕΙ από το 2008 μέχρι και σήμερα. Καθώς η αναδιάρθρωση του ακαδημαϊκού χάρτη με το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ πραγματοποιήθηκε αφού είχαν κατατεθεί ήδη οι Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης, κρίνουμε σκόπιμο στην παρούσα Έκθεση να παραθέσουμε τα στοιχεία, τα σύνολα και τα ποσοστά με βάση την προϋπάρχουσα του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ κατάσταση.

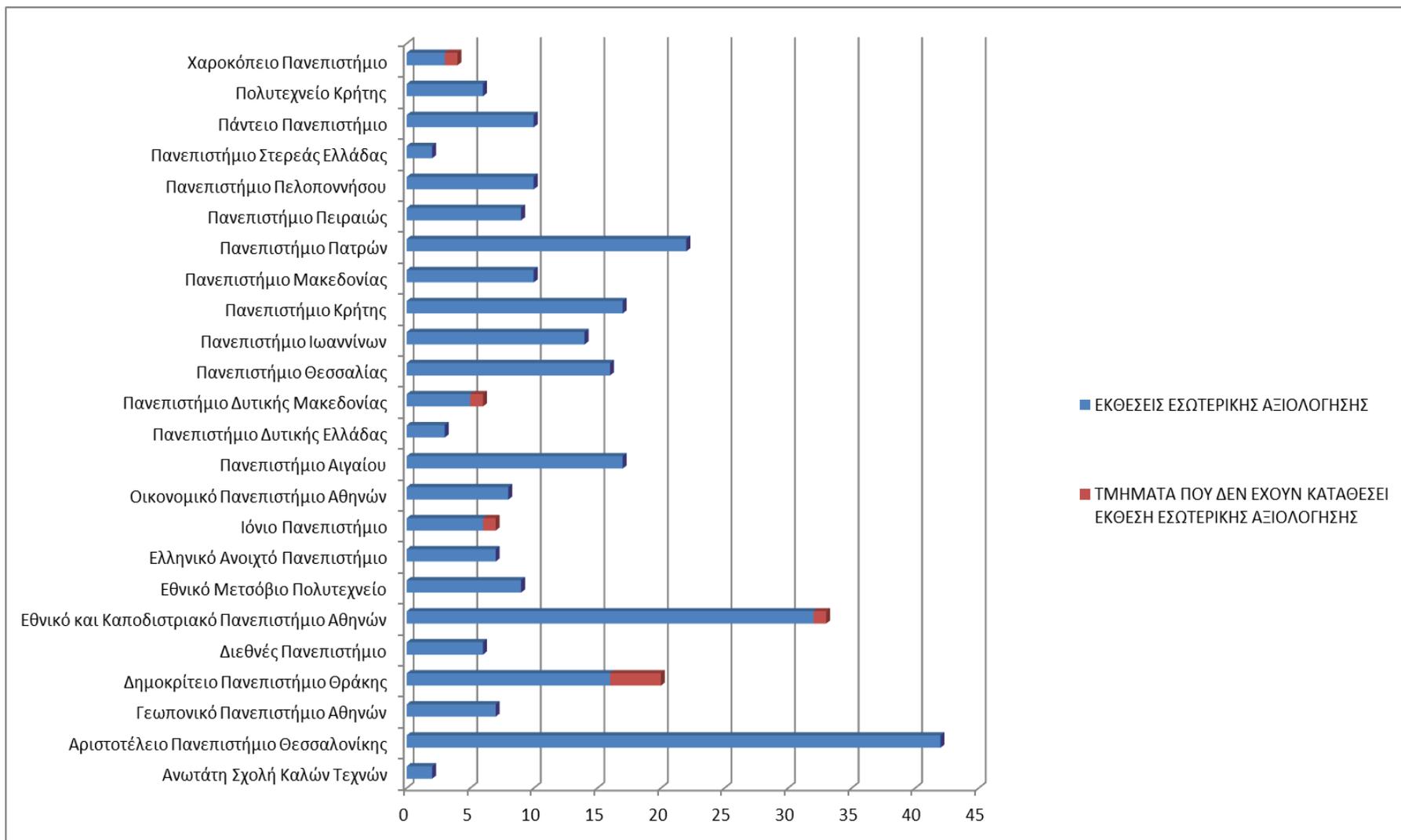

Γράφημα 1. Πορεία κατάθεσης Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων

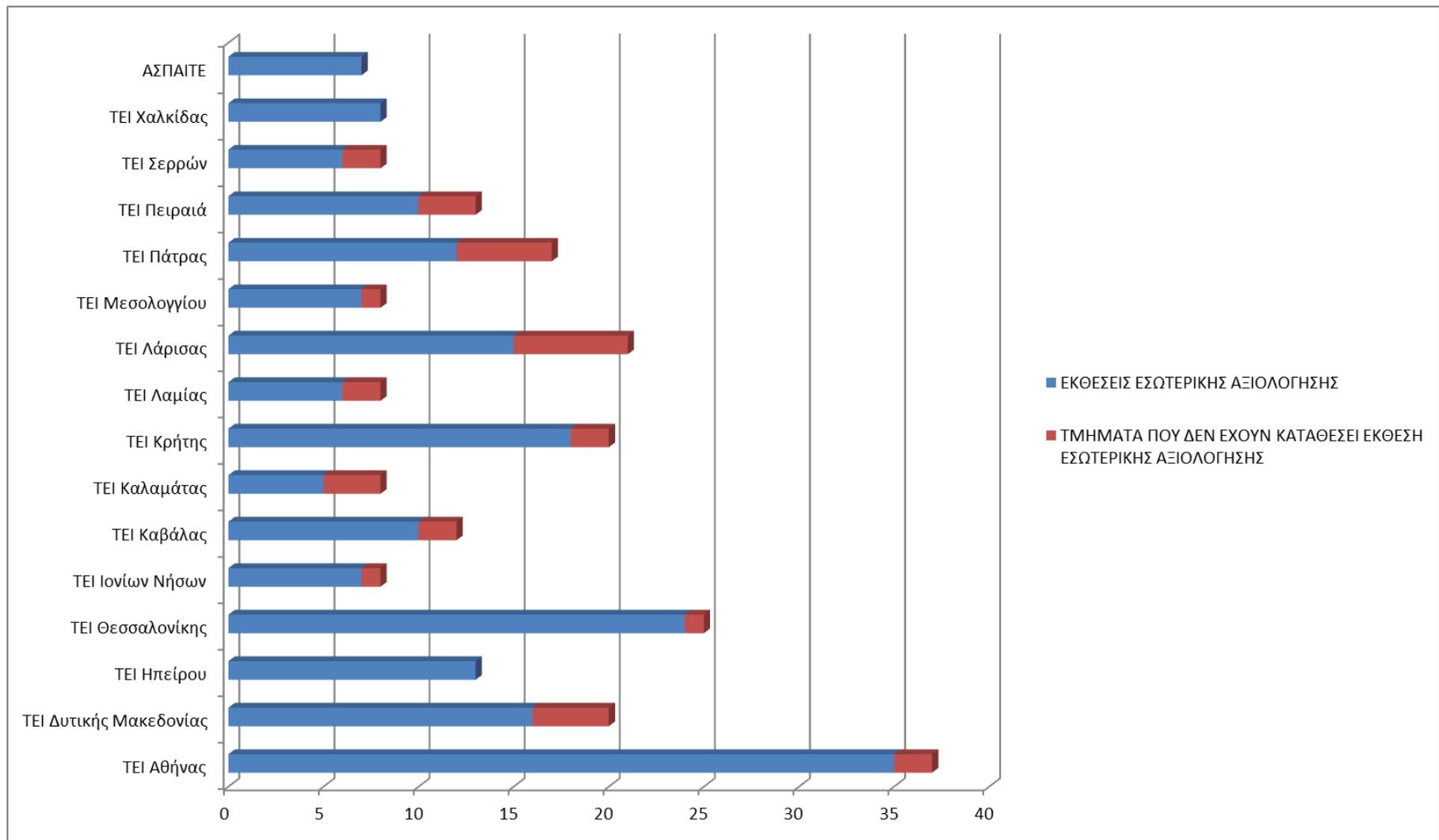
2008	2009	2010	2011	2012	Α΄ εξάμηνο 2013	ΣΥΝΟΛΟ ³
43	130	92	120	95	3	483

Πίν. 4. Αριθμός Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης κατ' έτος

³ Συμπεριλαμβάνονται οι Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ., του Κέντρου Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών του Α.Π.Θ., της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας και των Δ.Α.ΣΤΑ. του Πολυτεχνείου Κρήτης και του Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

Γράφημα 2. Βαθμός ολοκλήρωσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Πανεπιστήμιο (έως 31-8-2013)

Γράφημα 3. Βαθμός ολοκλήρωσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Τ.Ε.Ι. (έως 31-8-2013)

2.2 Εξωτερικές Αξιολογήσεις

Από τον Σεπτέμβριο του 2012 μέχρι και τον Μάιο του 2013 είχε ανασταλεί η εξωτερική αξιολόγηση των Τμημάτων των ΑΕΙ εξ αιτίας της αδυναμίας συγκρότησης απαρτίας και λήψης σύννομων αποφάσεων για εξωτερικές αξιολογήσεις, με τις αρνητικές συνέπειες που επισημάνθηκαν στην Ετήσια Έκθεση της Α.ΔΙ.Π. του έτους 2012 και αφορούν την παρεμπόδιση της έγκρισης των ερευνητικών πόρων και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των Τμημάτων, που είχαν καταθέσει Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και βρίσκονταν εν αναμονή της εξωτερικής αξιολόγησης.

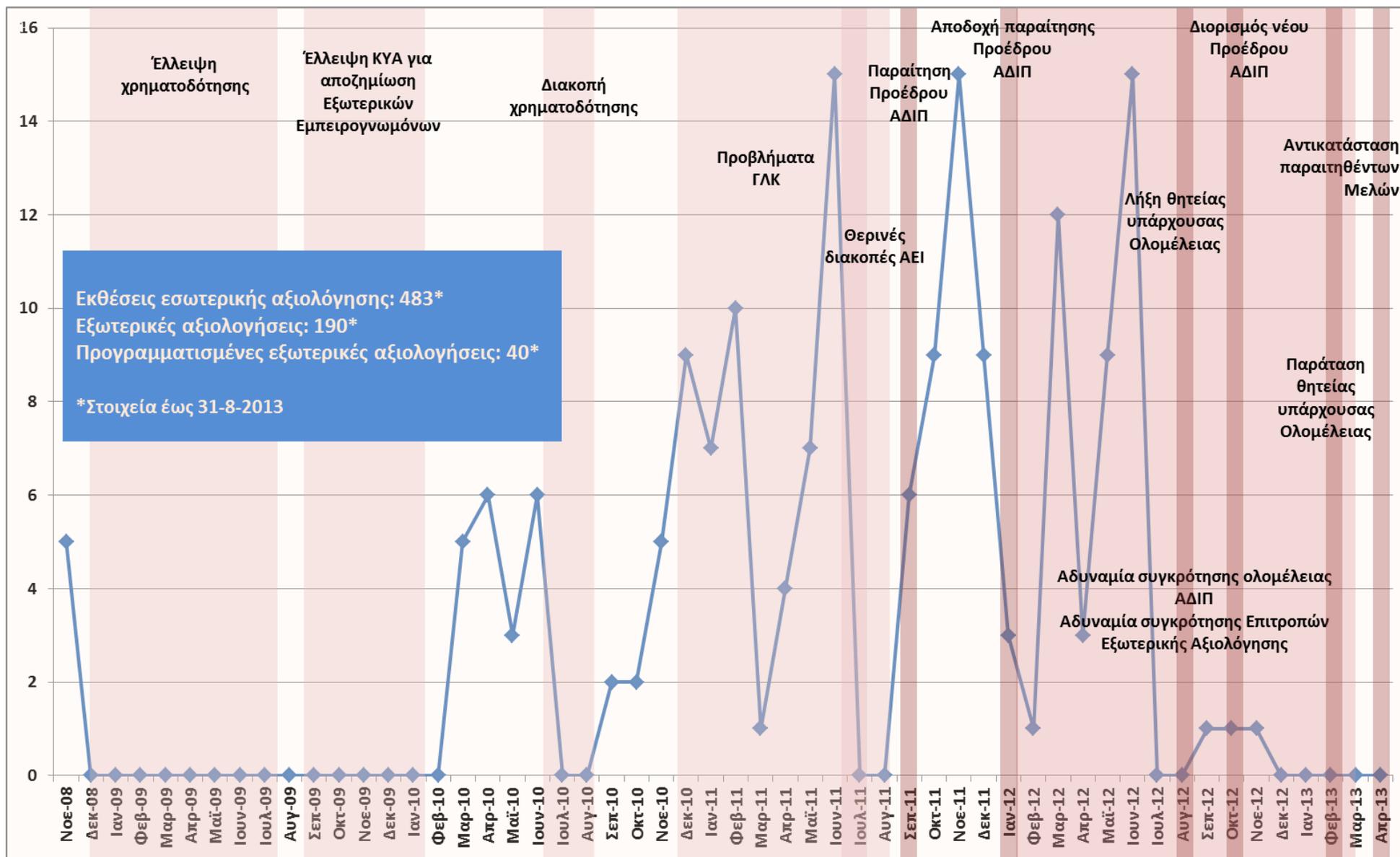
Ευθύς αμέσως μετά το διορισμό των νέων Μελών τον Απρίλιο του 2013 πραγματοποιήθηκε η εξωτερική αξιολόγηση 15 Τμημάτων ΑΕΙ κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο, ενώ παράλληλα έγινε προγραμματισμός μεγάλου αριθμού αξιολογήσεων για τους επόμενους μήνες, προκειμένου να καλυφθεί ο χαμένος χρόνος.

Τα συγκεντρωτικά στοιχεία της εξωτερικής αξιολόγησης κατ' έτος φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

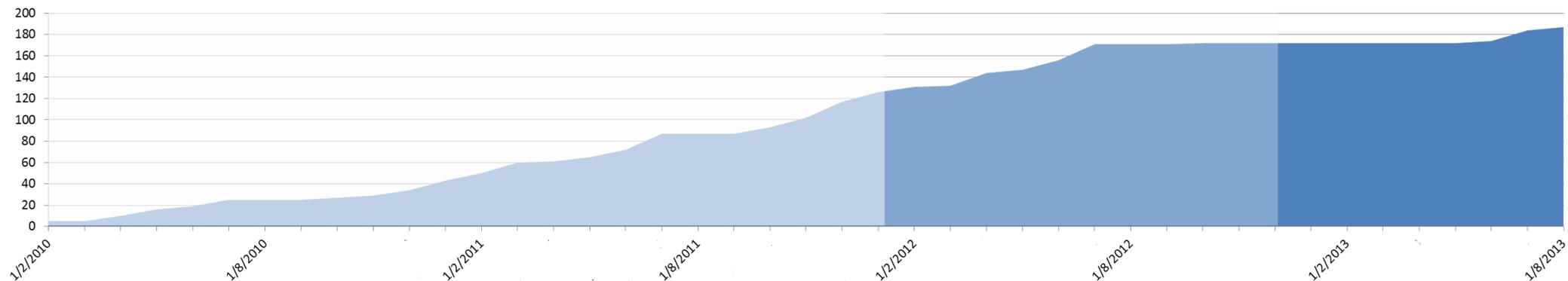
	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	Τ.Ε.Ι.	ΣΥΝΟΛΟ
2008	2	3	5
2009	0	0	0
2010	19	19	38
2011	48	33	81
2012	24	22	46
Α' εξάμηνο 2013	8	8	16
	101	85	186
2011	ΑΠΘ - Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας		
2011	Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας		
2012	Δ.Α.ΣΤΑ. Πολυτεχνείου Κρήτης		
2012	Δ.Α.ΣΤΑ. Τ.Ε.Ι. Αθήνας		
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	190

Πίν. 5. Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης – Συγκεντρωτικός πίνακας

Παρ'όλο που η ευθύνη της καθυστέρησης της διαδικασίας δεν βαρύνει την Α.ΔΙ.Π., εν τούτοις η Αρχή έχει αναλάβει την υποχρέωση της ολοκλήρωσης των εξωτερικών αξιολογήσεων όλων των Τμημάτων, που έχουν υποβάλει Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, μέχρι το τέλος του 2013. Στο Παράρτημα ΙΙΙ παρατίθεται ο προγραμματισμός των εξωτερικών αξιολογήσεων των ακαδημαϊκών μονάδων μέχρι το τέλος του 2013.

Γράφημα 4. Διοικητικά και θεσμικά προβλήματα της πορείας των εξωτερικών αξιολογήσεων

Γράφημα 5. Πρόοδος εξωτερικών αξιολογήσεων μέχρι 31-8-2013

2008	2009	2010	2011	2012	Α΄ εξάμηνο 2013	ΣΥΝΟΛΟ ⁴
5	0	38	83	48	16	190

Πίν. 6. Αριθμός Εξωτερικών Αξιολογήσεων κατ' έτος

⁴ Συμπεριλαμβάνονται οι αξιολογήσεις του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ., της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας και των Δ.Α.ΣΤΑ. του Πολυτεχνείου Κρήτης και του Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Κατ' εφαρμογή μεταβατικής διάταξης του Ν. 4009/2011 (άρθρο 77, παρ. 3), η αρμόδια υπηρεσία της Α.ΔΙ.Π. εξακολουθεί έως και σήμερα να ελέγχει για λογαριασμό ακαδημαϊκών Τμημάτων υποψηφίους εξωτερικούς εκλέκτορες της αλλοδαπής, προκειμένου αυτοί να μετάσχουν, σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, στις επικείμενες εξελίξεις ή εκλογές μελών Δ.Ε.Π. ελληνικών ακαδημαϊκών Τμημάτων. Παράλληλα, η Α.ΔΙ.Π. εντάσσει τους εκλέκτορες στο Μητρώο Εμπειρογνομόνων, το οποίο τηρεί.

4. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Με το Ν. 4009/11 (άρθρα 70 – 72) καθιερώθηκε και στην Ελλάδα η διαδικασία της ακαδημαϊκής πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Η ευθύνη οργάνωσης των διαδικασιών πιστοποίησης και έκδοσης της τελικής απόφασης για την έγκριση των προγραμμάτων σπουδών ανατίθεται στην Α.ΔΙ.Π., η οποία μετονομάστηκε σε *Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση*.

Η διαδικασία ακαδημαϊκής πιστοποίησης αφορά τα προγράμματα σπουδών που εκπονούνται μετά την ψήφιση του Ν.4009/11, ενώ τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται από τα τμήματα των ΑΕΙ κατά τη δημοσίευση του Ν.4009/11 θεωρούνται αυτοδίκαια ως πιστοποιημένα έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης των τμημάτων με βάση το Ν.3374/2005.

Οι αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ κατέστησαν άμεση και υψηλής προτεραιότητας την ανάγκη για την άμεση ενεργοποίηση της λειτουργίας της Α.ΔΙ.Π. και ως Αρχής Πιστοποίησης.

Πολλά τμήματα ΑΕΙ (κυρίως των ΤΕΙ) υφίστανται αλλαγές στη δομή, οι οποίες προέκυψαν από:

- α) Συγχωνεύσεις υφιστάμενων τμημάτων σε νέα τμήματα που θα λειτουργούν με κατευθύνσεις εισαγωγής ή προχωρημένου επιπέδου (κυρίως στις σχολές διοίκησης και οικονομίας, τεχνολόγων γεωπονίας, τεχνολογικών εφαρμογών πολιτικών έργων υποδομής / δομικών / τοπογράφων)
- β) Δημιουργία νέων κατευθύνσεων σε υφιστάμενα τμήματα (π.χ. Πληροφορικής)
- γ) Αλλαγή ονόματος με ή χωρίς συγχώνευση τμημάτων (π.χ. τμήματα Λογιστικής σε Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής)

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις τα τμήματα που προκύπτουν υποχρεούνται να εκπονήσουν νέα προγράμματα σπουδών, τα οποία εγκρίνονται αρχικά από τον Πρύτανη με εισήγηση της Κοσμητείας και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου (άρθρο 32 Ν.4009/11), και ακολούθως υποβάλλονται στην Α.ΔΙ.Π. για τη διαδικασία της ακαδημαϊκής τους πιστοποίησης σύμφωνα με τα άρθρα 70 – 72 του Ν.4009/11.

Επειδή ο αριθμός των Τμημάτων που εμπíπτουν στις παραπάνω κατηγορίες είναι σημαντικός, η Α.ΔΙ.Π. προχώρησε άμεσα, μετά την επανασυγκρότηση της

Ολομέλειάς της, και παρ' όλες τις ελλείψεις στη στελέχωσή της και τα προβλήματα που αυτή δημιουργεί, ιδιαίτερα σε αυτή την περίοδο που έχει εντατικοποιηθεί ο ρυθμός των εξωτερικών αξιολογήσεων των τμημάτων των ΑΕΙ, στις απαραίτητες ενέργειες όπως:

I. Εξειδίκευση των κριτηρίων που προβλέπονται στο άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11 στα οποία περιλαμβάνονται:

- α) Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών
- *Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας. Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά αξιοποιήθηκαν στη διαδικασία σύνταξης του προγράμματος.*
 - *Οι στόχοι του προγράμματος είναι κατάλληλοι με το είδος και το επίπεδο των σπουδών*
 - *Οι στόχοι του προγράμματος και των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθορίζονται με σαφήνεια και οι αντίστοιχες πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες από κάθε ενδιαφερόμενο*
 - *Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του Προγράμματος Σπουδών είναι συμβατή με αντίστοιχα προγράμματα σπουδών στον ΕΧΑΕ και γενικότερα διεθνώς*
 - *Πλεονεκτήματα, ισχυρά σημεία ή διαφοροποιήσεις του Προγράμματος σε σχέση με παρόμοια άλλων Ελληνικών ΑΕΙ*
- β) τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 16 του ν. 3879/2010, όπως προστίθεται με το άρθρο 46 του παρόντος νόμου,
- *Τα μαθησιακά αποτελέσματα, συνδέονται με τους στόχους του προγράμματος*
 - *Οι στόχοι των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθορίζονται με σαφήνεια και οι αντίστοιχες πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες από κάθε ενδιαφερόμενο*
 - *Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι κατάλληλα με το είδος και το επίπεδο των σπουδών καθώς και το επίπεδο των προσόντων του αντίστοιχου τίτλου σπουδών*
 - *Οι στόχοι του προγράμματος και των μαθησιακών αποτελεσμάτων βασίζονται σε ακαδημαϊκές και / ή επαγγελματικές απαιτήσεις, στις ανάγκες της κοινωνίας / οικονομίας και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας*

- *Ο τίτλος του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα, και το περιεχόμενο είναι συμβατά μεταξύ τους.*
- γ) η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών,
- *Ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών πληροί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και των ευρωπαϊκών / εθνικών πολιτικών*
 - *Τα μαθήματα και οι ενότητες μαθημάτων κατανέμονται ομοιόμορφα, χωρίς υπερβολικές επικαλύψεις*
 - *Το περιεχόμενο των μαθημάτων και / ή ενοτήτων είναι σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο των σπουδών*
 - *Το περιεχόμενο των μαθημάτων και / ή ενοτήτων είναι κατάλληλο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων*
 - *Το εύρος του προγράμματος είναι επαρκές για την εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων*
 - *Το περιεχόμενο του προγράμματος αντικατοπτρίζει τα τελευταία επιτεύγματα / εξελίξεις στην επιστήμη, τις τέχνες και την τεχνολογία.*
 - *Ευελιξία επιλογών / δυνατότητα προσαρμογής στις προσωπικές ανάγκες ή απαιτήσεις των φοιτητών*
 - *Διεθνής διάσταση του προγράμματος σπουδών*
- δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγηση από τους φοιτητές
- *Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξασφαλίζει την ποιοτική υλοποίηση των στόχων του προγράμματος σπουδών και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων*
 - *Υπάρχουν διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου*
 - *Οι ευθύνες για τη λήψη αποφάσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος κατανέμονται με σαφή τρόπο*
 - *Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών στα μαθήματα συνδέεται με τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε μαθήματος*
 - *το σύστημα και τα κριτήρια αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών στα μαθήματα είναι σαφές, επαρκές και σε γνώση των φοιτητών (και, εφ' όσον το πρόγραμμα αποτελεί μετεξέλιξη άλλου προγράμματος και υπάρχουν σχετικά δεδομένα)*

- *Εκροές: Ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις. Ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις. Μέσος βαθμός πτυχίου και μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου.*
 - *Αξιολογήσεις φοιτητών για τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.*
 - *Τα αποτελέσματα της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης του προγράμματος χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του προγράμματος*
- ε) η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού,
- *Ο αριθμός και οι εξειδικεύσεις του διδακτικού προσωπικού είναι επαρκή για την διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.*
 - *Η επιστημονική κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού είναι επαρκής για την διασφάλιση επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος*
 - *Οι μελλοντικές αποχωρήσεις / συνταξιοδοτήσεις, αναμενόμενες προσλήψεις και εξελίξεις του ακαδημαϊκού προσωπικού εξασφαλίζουν την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος σπουδών σε ορίζοντα πενταετίας*
 - *Υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την επιστημονική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τις απαιτήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών*
 - *Το διδακτικό προσωπικό του προγράμματος συμμετέχει σε ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με το πρόγραμμα σπουδών.*
- στ) η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας,
- *Υπάρχει σαφής προσανατολισμός των ερευνητικών δραστηριοτήτων της ακαδημαϊκής μονάδας σε συγκεκριμένα πεδία ερευνητικού ενδιαφέροντος*
 - *Αποτελέσματα ερευνητικής δραστηριότητας τελευταίας πενταετίας*
 - *Ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ που έχουν ενεργό ερευνητική δραστηριότητα*
 - *Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα με άλλα ΑΕΙ / Ερευνητικούς φορείς*
- ζ) ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,
- *Συσχέτιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ με τα βασικά γνωστικά αντικείμενα του τμήματος*
 - *Εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας).*
 - *Συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά έργα.*
- η) η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων

- Οι επαγγελματικές δραστηριότητες της πλειοψηφίας των αποφοίτων ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του τμήματος
 - Πιθανές εκδοχές επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων του ΠΣ (περιγραφή θέσεων εργασίας)
 - Τεκμηρίωση της ζήτησης για συγκεκριμένα επαγγέλματα
- θ) η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.
- οι εγκαταστάσεις είναι επαρκείς τόσο σε μέγεθος όσο και στην ποιότητά των χώρων.
 - ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία και την εκμάθηση (εργαστηριακός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, αναλώσιμα, κ.λπ.) είναι ποσοτικά και ποιοτικά επαρκής.
 - υπάρχει το κατάλληλο περιβάλλον που ενθαρρύνει και διευκολύνει την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών.
 - το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) είναι επαρκές και εύκολα προσβάσιμο από τους φοιτητές.
 - Το διδακτικό προσωπικό αξιοποιεί τα ηλεκτρονικά μέσα για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας
 - το ίδρυμα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο ακαδημαϊκής και κοινωνικής υποστήριξης των φοιτητών

II. Σύνταξη πρότυπου οδηγού υποβολής πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών

Για την υποβοήθηση του έργου των τμημάτων των ΑΕΙ αλλά και των αντίστοιχων ΜΟ.ΔΙ.Π. η Α.ΔΙ.Π. συνέταξε πρότυπο σχήμα υποβολής πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών με βάση το οποίο θα υποβληθούν όλες οι προτάσεις για έγκριση νέου προγράμματος σπουδών από τα Τμήματα των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, χωρίς αυτό να αφαιρεί από τα τμήματα την ευχέρεια να προσθέσουν ή και να εξειδικεύσουν την πρότασή τους για την πληρέστερη τεκμηρίωσή της.

Με αυτό τον τρόπο καθίσταται δυνατή η συγκριτική αξιολόγηση και πιστοποίηση συναφών προγραμμάτων σπουδών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

Βασική φιλοσοφία της Α.ΔΙ.Π. είναι η καθιέρωση διαδικασιών, που να υπερβαίνουν την τυπική έγκριση - μετά από αξιολόγηση - ενός νέου προγράμματος σπουδών, με σκοπό να προκύψουν οφέλη στη μάθηση. Η προετοιμασία της πρότασης μπορεί να αποτελέσει ένα ερέθισμα για την ακαδημαϊκή κοινότητα του τμήματος να προβληματιστεί, να αποσαφηνίσει, και να ενσωματώσει καλύτερα τους στόχους και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του προγράμματος στο σχεδιασμό και την υλοποίησή του. Πιστεύουμε ότι με τις διαδικασίες που εισάγονται, σταδιακά ολοένα και μεγαλύτερο μέρος της ακαδημαϊκής κοινότητας θα προσανατολισθεί προς την κατεύθυνση διατύπωσης συγκεκριμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων των προγραμμάτων σπουδών με βάση τη συμβατότητα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Τίτλων Σπουδών (standards benchmark alignment) και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (Γνώσεις, Ικανότητες, Δεξιότητες).

III. Άλλες σχετικές διοικητικές ενέργειες

Παράλληλα βρίσκονται υπό επεξεργασία μία σειρά απαιτούμενων διοικητικών ενεργειών για την υλοποίηση της διαδικασίας πιστοποίησης, που απορέουν από το νέο νομοθετικό πλαίσιο όπως:

- Οδηγός και Κριτήρια Αξιολόγησης Πρότασης Νέου Προγράμματος Σπουδών.
Δεδομένου ότι το αποτέλεσμα της διαδικασίας ακαδημαϊκής πιστοποίησης ενός προγράμματος σπουδών οδηγεί σε απόφαση της Α.ΔΙ.Π. για την έγκριση (εξαετή ή τριετή) ή μη του προγράμματος, απαιτείται ο σαφής καθορισμός του τρόπου αξιολόγησης των κριτηρίων που τέθηκαν καθώς και οι κανόνες για την τελική απόφαση έγκρισης ή μη των προγραμμάτων.
- Επέκταση του Μητρώου της Α.ΔΙ.Π. ώστε να καλύπτει και τις ανάγκες εξωτερικών εμπειρογνομόνων για τις διαδικασίες ακαδημαϊκής πιστοποίησης.
- Καθορισμός πρόσθετων κριτηρίων για τα «Νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα»
- Έκδοση ΚΥΑ για αμοιβές μελών των επιτροπών πιστοποίησης

- Διαδικασίες επιλογής και διαπίστευσης αλλοδαπών «Φορέων Πιστοποίησης Ανώτατων Ιδρυμάτων»

5. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5.1 Συμμετοχή σε Συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις

- Συμμετοχή του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. και Bologna Expert Καθηγητή Ι. Βλάχου στο Ετήσιο Συνέδριο IROICA με θέμα "Communication and Management in the NET Generation" (20-22 Ιουνίου 2012, Bolzano, Italy).
- Συμμετοχή του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. και Bologna Expert Καθηγητή Ι. Βλάχου στο ετήσιο συνέδριο ERACON - European Association of Erasmus Coordinators (15-19 Μαΐου 2012, Poznan, Poland).
- Ημερίδα με θέμα «Κοινά Προγράμματα Σπουδών και η συμβολή τους στην Διεθνοποίηση των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης» στο πλαίσιο της δράσης "National Teams of Bologna Experts 2011-2013". Ομιλία του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. και Bologna Expert Καθηγητή Ι. Βλάχου με τίτλο «Εφαρμογή της Πιστοποίησης Ποιότητας στα Ελληνικά ΑΕΙ» (22 Φεβρουαρίου 2013, Αθήνα).
- Ημερίδα του ΙΚΥ για την ενημέρωση και διάδοση των αποτελεσμάτων του προγράμματος ERASMUS (10 Δεκεμβρίου 2012, Αθήνα). Συμμετοχή του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. και Bologna Expert Καθηγητή Ι. Βλάχου.

5.2 Επισκέψεις μελών της Α.ΔΙ.Π. και στελεχών Διασφάλισης Ποιότητας των ελληνικών ΑΕΙ σε Ιδρύματα του εξωτερικού

Πρόσφατα, με πρωτοβουλία, οργάνωση και χρηματοδότηση από την Αρχή, ταξίδεψαν στην Ευρώπη ένας αριθμός μελών της Α.ΔΙ.Π., καθώς και Καθηγητές και στελέχη ελληνικών ΑΕΙ, με σκοπό την ενημέρωσή τους σε θέματα ευρωπαϊκών μεθόδων αξιολόγησης, καθώς και ενημέρωση των συναδέλφων του εξωτερικού σχετικά με την πρόοδο της αξιολόγησης στην Ελλάδα.

Τα συνέδρια και οι συνατήσεις της ENQA στα οποία υπήρξε ελληνική συμμετοχή και παρουσίαση των θέσεών μας, όπως και συμμετοχή στη διαμόρφωση

της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ποιότητα της ανωτάτης εκπαίδευσης ήταν τα εξής:

ΧΩΡΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ	ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ
Σερβία / Βελιγράδι	ENQA/CAQA Workshop, Βελιγράδι, Σερβία	Α.ΔΙ.Π.	Συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου με ομιλία
Ισπανία / Μαδρίτη	1. University Polytechnic of Madrid 2. Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación 3. Quality, Accreditation and Prospective Agency (ACAP)	1. ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ 2. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ 3. Α.ΔΙ.Π.	1. Ενημέρωση από το Πανεπιστήμιο 2. Επίσκεψη και ενημέρωση από την ANECA και ACAP
Ισπανία / Valladolid	ENQA Conference: Assessing Impact Using External Reviews and Evaluations for Internal Learning	Α.ΔΙ.Π.	Συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου με ομιλία
Γαλλία / Παρίσι	AERES - Agence d'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur	Α.ΔΙ.Π.	Συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου με ομιλία
Ιρλανδία / Δουβλίνο	1. Dublin Institute of Technology 2. Irish Universities Quality Board 3. Higher Education Authority of Ireland	1. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2. ΤΕΙ Δ. Μακεδονίας 3. Α.ΔΙ.Π.	Ενημερωτική επίσκεψη και Συνεργασία μεταξύ των Ιδρυμάτων και της Α.ΔΙ.Π.
Γερμανία / Βερολίνο	1. German Academic Exchange Service 2. Foundation for the Accreditation of Study Programmes in Germany		Συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου

5.3 Συμμετοχές Μελών και στελεχών της Α.ΔΙ.Π. σε συναντήσεις ή εκδηλώσεις ελληνικών Α.Ε.Ι. για θέματα Διασφάλισης Ποιότητας-Αξιολόγησης κλπ.

- ΤΕΙ Αθήνας, Ημερίδα με θέμα «Η Αξιολόγηση στο ΤΕΙ Αθήνας – Πεπραγμένα και Προοπτικές», Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2012. Ομιλία του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. Καθηγητή ΕΜΠ Κ. Μέμου με τίτλο «Η αξιολόγηση ως μοχλός αναβάθμισης της ποιότητας των ΑΕΙ».

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ημερίδα για την αξιολόγηση, Βόλος, 1 Νοεμβρίου 2012. Ομιλία του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. Καθηγητή ΕΜΠ Κ. Μέμου με τίτλο *«Η Πολιτική της Α.ΔΙ.Π. για τη Διασφάλιση Ποιότητας στα ΑΕΙ»*.
- Πανεπιστήμιο Πατρών, Ημερίδα με θέμα «Η εμπειρία της αξιολόγησης στο Πανεπιστήμιο Πατρών», Πάτρα, 12 Φεβρουαρίου 2013. Ομιλία του Μέλους της Α.ΔΙ.Π. Καθηγητή ΕΜΠ Κ. Μέμου με τίτλο *«Ο ρόλος της Α.ΔΙ.Π. στην αξιολόγηση των ελληνικών ΑΕΙ»*.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Στις προηγούμενες Εκθέσεις της η Α.ΔΙ.Π. διατύπωσε μία σειρά παρατηρήσεων και σχολίων που προκύπτουν κυρίως από την αποδελτίωση των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης, τις οποίες συνέταξαν 5μελείς κατά κανόνα επιτροπές εξωτερικών εμπειρογνομόνων/αξιολογητών, που στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι ομογενείς ακαδημαϊκοί διδάσκαλοι της αλλοδαπής. Όλες οι Εκθέσεις έχουν «δημοσιευθεί» και είναι προσβάσιμες στον ιστότοπο της Α.ΔΙ.Π.

Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι γενικά θετικές, μερικές μάλιστα υπερθετικές, κυρίως ως προς τις προσπάθειες που καταβάλλουν αρκετά μέλη του προσωπικού για εκπαίδευση και έρευνα υψηλής στάθμης κάτω από αντίξοες εξωτερικές συνθήκες. Συγχρόνως όμως αποκαλύπτουν και επισημαίνουν ένα πλήθος αδυναμιών, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν και είναι ευρύτατα γνωστές στα μέλη της ελληνικής ακαδημαϊκής και επιστημονικής κοινότητας αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας. Η παθολογία της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι βαρύτερες οικονομικές και κοινωνικές της επιπτώσεις και οι συχνά βίαιες ή κραυγαλέες εκδηλώσεις της απασχολούν ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, η οποία επενδύει στην εκπαίδευση το μέλλον της.

Τα αίτια των αρνητικών φαινομένων δεν είναι πάντοτε τα ίδια, ούτε είναι μονοσήμαντα. Κατά τον δεύτερο κύκλο των αξιολογήσεων θα διαπιστωθεί αν αντιμετωπίστηκαν τα αρνητικά φαινόμενα ή οι αδυναμίες, όσες μπορούσαν να αντιμετωπισθούν είτε σε επίπεδο Τμημάτων, με την βοήθεια των συστάσεων και υποδείξεων που τους προσέφεραν οι Επιτροπές Αξιολόγησης, είτε σε επίπεδο Ιδρυμάτων, χωρίς παρέμβαση εκ μέρους της Πολιτείας.

Αλλά πάλι ευρήματα, τα σοβαρότερα, έχουν ήδη συστηματικά σταχυολογηθεί από την Α.ΔΙ.Π. σε προηγούμενες Εκθέσεις της με σκοπό να προσφέρουν στην Πολιτεία τεκμηριωμένη βάση για ανάληψη βελτιωτικών πρωτοβουλιών. Σύμφωνα με

τα παραπάνω, πρέπει να θεωρηθεί θετικό ότι ο Ν. 4009/2011 επιχειρεί να θεραπεύσει ένα σημαντικό μέρος από τα φαινόμενα αυτά. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ θέματα, όπως εκείνο των «αιωνίων/λιμναζόντων» φοιτητών, της «ενδογαμίας» (in-breeding), της ενίσχυσης της «συμβουλευτικής» των φοιτητών, της αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών, της ορθολογικής αξιοποίησης των υποδομών κ.ά. Για άλλα πάλι, όπως χαρακτηριστικά η καθιέρωση προαπαιτούμενων μαθημάτων ή η παρακολούθηση των μαθημάτων από τους φοιτητές κ.ά., δίδεται η δυνατότητα να αντιμετωπισθούν από τα Ιδρύματα με την αυξημένη πλέον ευθύνη των διοικήσεων των Α.Ε.Ι. Εν τούτοις είναι φανερό πως ρυθμίσεις του ως άνω νόμου, κυρίως τεχνικού και εφαρμοστικού χαρακτήρα, επιδέχονται βελτίωσης, όπως συνάγεται από τα διαλαμβανόμενα στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση παρατηρείται υπερβολική καθυστέρηση στην εφαρμογή των διατάξεων του ως άνω νομοθετήματος.

Κατά τις αρχές του 2013 επιχειρήθηκε από την Πολιτεία περιορισμός της διασποράς των ΑΕΙ και των ομοειδών Τμημάτων μέσω του επονομαζόμενου Σχεδίου ΑΘΗΝΑ. Παρά τις σχετικές διακηρύξεις όμως, το εν λόγω σχέδιο δεν κατάφερε να εισάγει την απαιτούμενη γενναία μεταρρυθμιστική τομή στο χάρτη των ΑΕΙ της χώρας. Αναλυτικότερη διατύπωση της γνώμης της Α.ΔΙ.Π. επί του πολύ σοβαρού αυτού θέματος δίδεται στα σχετικά κείμενα των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ.

Στην παρούσα Έκθεση της Α.ΔΙ.Π. δεν κρίθηκε σκόπιμο να επαναφέρουμε για άλλη μία φορά όλες τις λεπτομερείς παρατηρήσεις που είχαν διατυπωθεί στις σχεδόν 200 ολοκληρωμένες Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης. Εδώ, θα περιορισθούμε σε μία επιγραμματική σύνοψη των κυριότερων ευρημάτων, ενώ έμφαση θα δοθεί στις ενέργειες που η Διοίκηση της Α.ΔΙ.Π. θεωρεί ότι πρέπει να αναληφθούν κατά προτεραιότητα με την υποστήριξη της Πολιτείας, όπου αυτή κρίνεται αναγκαία.

Επίπεδο Πολιτείας - Γενικές παρατηρήσεις

- Περιορισμός της αδικαιολόγητης γεωγραφικής διασποράς των Α.Ε.Ι. και των Τμημάτων τους, καθώς και των άκριτων «πληθωριστικών» τάσεων σε πλήθος τμημάτων και κατευθύνσεων: Σχέδιο ΑΘΗΝΑ ΙΙ.

- Αναθεώρηση των κριτηρίων εισαγωγής των φοιτητών με ευθύνη των Α.Ε.Ι.
- Αποσαφήνιση της διακριτής ταυτότητας μεταξύ προγραμμάτων σπουδών των Τ.Ε.Ι. και εκείνων των Πανεπιστημίων, καθώς και των αντίστοιχων επαγγελματικών δικαιωμάτων.
- Τόνωση της μεταλυκειακής επαγγελματικής κατάρτισης με αντίστοιχη αποφόρτιση των ΑΕΙ.
- Ανάπτυξη ερευνητικής πολιτικής και ενίσχυση της χρηματοδότησης της έρευνας.
- Καθορισμός συγκεκριμένων κριτηρίων για την κατανομή της χρηματοδότησης της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Τήρηση της αναλογίας φοιτητών και μόνιμου διδακτικού προσωπικού στα Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές
- Αναβάθμιση και υποστήριξη των υποδομών διδασκαλίας και έρευνας.
- Κάλυψη ελλείψεων σε τεχνικό προσωπικό.

Επίπεδο Ιδρύματος

- Καλύτερος συντονισμός και παρακολούθηση του εκπαιδευτικού έργου των διαφόρων ακαδημαϊκών Μονάδων.
- Χάραξη ερευνητικής στρατηγικής, που θα περιλαμβάνει την οργάνωση, το συντονισμό και την παρακολούθηση του ερευνητικού έργου.
- Ενίσχυση της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού μέσω συμμετοχής σε συνέδρια, μετακινήσεων για ερευνητικούς σκοπούς, φιλοξενίας ερευνητών από άλλα Ιδρύματα κλπ.
- Θέσπιση της υποχρεωτικής παρακολούθησης των μαθημάτων από τους φοιτητές.
- Ενδυνάμωση αμοιβαίων δεσμών συνεργασίας με επαγγελματικές ενώσεις και άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Επίπεδο Ακαδημαϊκής Μονάδας

Προγράμματα Σπουδών

- Ανάγκη αποσαφήνισης στόχων και εξορθολογισμού προγραμμάτων και «κατευθύνσεων» σε συνάρτηση με το εθνικό πλαίσιο προσόντων, τις απαιτήσεις της επιστήμης και τις ανάγκες της κοινωνίας.
- Περιορισμός των «πληθωριστικών» τάσεων στον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων, ιδιαίτερα των κατ' επιλογήν.
- Τήρηση υποχρεωτικής αλληλουχίας μαθημάτων, όπου αυτό απαιτείται.

Διδασκαλία

- Εισαγωγή σύγχρονης εκπαιδευτικής μεθοδολογίας, που θα ενισχύσει την ανάπτυξη ενεργού συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία και της κριτικής σκέψης.
- Λελογισμένη ενίσχυση της χρήσης νέων τεχνολογιών και σοβαρή ενδυνάμωση της χρήσης πολλαπλής βιβλιογραφίας, κατά περίπτωση.
- Προσφορά συμβουλευτικής στήριξης.
- Εξορθολογισμός της μεθόδου αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους

Έρευνα

- Χάραξη ερευνητικής πολιτικής σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας.
- Σύνδεση της έρευνας με την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ανάπτυξη συνεργασιών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Τόνωση των ερευνητικών δυνατοτήτων στο νέο προσωπικό.

Διοικητική υποστήριξη και Υποδομές

- Εκσυγχρονισμός διοικητικών υπηρεσιών με ενίσχυση των προγραμμάτων επιμόρφωσης και της χρήσης σύγχρονων τεχνολογικών μέσων.

- Βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων υποδομών σε επίπεδο Τμήματος ή και Α.Ε.Ι. με άρση των αποκλειστικών στεγανών.
- Περισσότερη ενημέρωση και καθοδήγηση ως προς την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

«ΣΧΕΔΙΟ ΑΜΕΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ» (09/2013 – 2014)

Η επανάληψη της λειτουργίας της Α.ΔΙ.Π. σε πλήρη ανάπτυξη προϋποθέτει την στελέχωσή της με κατά το δυνατόν έμπειρο προσωπικό.

Στις άμεσες προτεραιότητες της Α.ΔΙ.Π. πρέπει να περιληφθούν οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Ολοκλήρωση και προώθηση προς έγκριση του Οργανισμού Λειτουργίας της Α.ΔΙ.Π.
2. Άμεση ενεργοποίηση όλων των δράσεων του εγκεκριμένου προγράμματος ΕΣΠΑ/Α.ΔΙ.Π.
3. Οργάνωση και προώθηση ευρέος προγράμματος ενημέρωσης των ΜΟ.ΔΙ.Π. σχετικά με τις ευθύνες και υποχρεώσεις τους για την Διασφάλιση Ποιότητας στα Ιδρύματά τους.
4. Στενή παρακολούθηση του προγράμματος ΕΣΠΑ/ΜΟ.ΔΙ.Π.
5. Εφαρμογή της διαδικασίας πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών.
6. Μελέτη και σχεδιασμός της διαδικασίας πιστοποίησης των Συστημάτων Διασφάλισης της Ποιότητας των Α.Ε.Ι.
7. Μελέτη και σχεδιασμός της διαδικασίας πιστοποίησης των Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.).
8. Συντονισμένη προβολή της Α.ΔΙ.Π. και του έργου της προκειμένου να ενισχυθεί η στήριξη της Διασφάλισης Ποιότητας από την πανεπιστημιακή κοινότητα, την ευρύτερη κοινωνία, τα ΜΜΕ και τα υπεύθυνα όργανα της Πολιτείας.
9. Μέριμνα για τη διατήρηση και περαιτέρω βελτίωση των πιστοποιητικών ποιότητας της Α.ΔΙ.Π. και της αναβάθμισής της σε πλήρες μέλος της ENQA.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αναδιάρθρωση του Χάρτη των ΑΕΙ της Ελλάδος

Περίγραμμα Μεθοδολογικής Προσέγγισης

I. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο αποτελεί συνοπτική παρουσίαση των βασικών αξόνων, επάνω στους οποίους θα κινηθεί η αναδιάρθρωση του πλέγματος των ελληνικών ΑΕΙ. Ασχολείται περισσότερο με τη διαμόρφωση των προϋποθέσεων για ένα βήμα προς τα εμπρός παρά με εκτενείς αναλύσεις για την ανώτατη εκπαίδευση στη χώρα, για την οποία άλλωστε υπάρχει πλήθος μελετών και άρθρων, που λήφθηκαν υπόψη κατά μεγάλο μέρος.

II. Διαπίστωση

Η ανάπτυξη του πλέγματος των ΑΕΙ στην Επικράτεια παρουσιάζει σήμερα υπερβολές και ανακολουθίες ως προς τις ανάγκες της Χώρας: υπερβολές στη χωρική κατανομή και τη διασπορά των Τμημάτων, σε σύγκριση με αντίστοιχες ευρωπαϊκές κυρίως χώρες, ανακολουθίες ως προς τα γνωστικά αντικείμενα σε σχέση με τη ζήτηση της κοινωνίας και της απασχόλησης (εξειδικευμένα πεδία, πληθωρισμός ταυτόσημων ή παρεμφερών αντικειμένων κλπ). Αποτέλεσμα των ως άνω είναι ο εγκλωβισμός πολλών Τμημάτων στη μετριότητα του αποτελέσματος που επιτυγχάνουν. Η διαπίστωση αυτή, σε συνδυασμό με τις πολλαπλές προκλήσεις ενός διεθνοποιημένου και ταχέως μεταλλασσόμενου περιβάλλοντος, στο οποίο η χώρα καλείται να ανταποκριθεί, απαιτούν δυναμική παρέμβαση μέσω δραστικής επαναξιολόγησης της διάρθρωσης του πλέγματος των ΑΕΙ ως πρώτου βήματος προς την αναβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

III. Στόχος

Η σκοπούμενη αναδιάρθρωση των ΑΕΙ κατατείνει στη θεραπεία των προαναφερθέντων προβλημάτων μέσω, κυρίως, συγχωνεύσεων και μετακινήσεων ακαδημαϊκών μονάδων σε επίπεδο χώρας ή/και Ιδρύματος. Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι η αναδιάρθρωση αφορά, αν συντρέχει λόγος, όλα τα ΑΕΙ: Πανεπιστήμια ή ΤΕΙ, μεγάλα ή μικρότερα, παλαιότερα ή νεώτερα. Η επιτυχία του εγχειρήματος αναμόρφωσης της ισχύουσας δομής και διάρθρωσης θα εξαρτηθεί από τον βαθμό ικανοποίησης των ακόλουθων απαιτήσεων, που θα πρέπει να ελέγχεται συστηματικά

από την Πολιτεία, ώστε να αναλαμβάνονται εγκαίρως οι κατάλληλες διορθωτικές παρεμβάσεις.

1. Εξυπηρέτηση εθνικών αναπτυξιακών στόχων
2. Ανταπόκριση στην κοινωνική απαίτηση για βέλτιστη εκπαίδευση ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων
3. Καλλιέργεια επιστημονικών και τεχνικών πεδίων ή πεδίων διεπιστημονικού χαρακτήρα, που κρίνονται απαραίτητα για την οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη της χώρας
4. Δημιουργία δυναμικών επιστημονικών μονάδων με διεθνές κύρος
5. Ενίσχυση επαφών και συνεργασιών μεταξύ διδακτικού προσωπικού διαφορετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων
6. Δημιουργία λειτουργικότερων οργανωτικών δομών
7. Βέλτιστη αξιοποίηση υπηρετούντος ανθρώπινου δυναμικού και υπαρχουσών εκπαιδευτικών και ερευνητικών υποδομών
8. Επίτευξη συστήματος με καλύτερη σχέση κόστους-οφέλους μέσω αξιοποίησης και εξοικονόμησης πόρων
9. Βελτίωση βιβλιοθηκών και υπηρεσιών πληροφόρησης
10. Βελτίωση ποιότητας διοικητικών υπηρεσιών.

Παρεμβάσεις κατάλληλες για την υλοποίηση της αναδιάρθρωσης του Χάρτη των ΑΕΙ, οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί διεθνώς, μπορεί να είναι ενδεικτικά η αφομοίωση, η συγχώνευση, η μετακίνηση κλπ. σε επίπεδο τόσο ακαδημαϊκών μονάδων όσο και Ιδρύματος και, όπως προαναφέρθηκε, μπορούν να έχουν χρήσιμη εφαρμογή σε όλα ανεξαιρέτως τα ΑΕΙ. Για τον καθορισμό των κατάλληλων σε κάθε περίπτωση παρεμβάσεων ιδιαίτερα σημαντικός θα είναι ο ρόλος του κάθε ιδρύματος.

Με την ευκαιρία του φιλόδοξου αυτού εγχειρήματος προτείνονται εν κατακλείδι δύο συμπληρωματικά αλλά απολύτως συναφή θέματα (κεφ. V), τα οποία θεωρούμε ότι θα ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης- ένα ζητούμενο που αποτελεί πλέον όρο επιβίωσης αλλά και οικονομικής ανάπτυξης του Έθνους. Η Ελλάδα έχει τις δυνατότητες και πρέπει να στοχεύσει, ώστε να αναδειχθεί σε σημαντικό πόλο εκπαίδευσης για την ευρύτερη περιοχή.

IV. Κριτήρια

Τα τέσσερα κριτήρια που ακολουθούν καλύπτουν τις επιταγές του Ν. 4076/2012 και προσδιορίζουν ένα πλαίσιο διαμόρφωσης του νέου χάρτη των ΑΕΙ, το οποίο μπορεί να στηρίξει τις σχετικές αποφάσεις.

K1. Φυσικό μέγεθος και διάρθρωση ΑΕΙ.

- Ελάχιστη «κρίσιμη μάζα» φοιτητικού πληθυσμού.
- Ελάχιστος αριθμός Σχολών.
- Ελάχιστος αριθμός αυτοτελών ακαδημαϊκών μονάδων.
- Ελάχιστος αριθμός Τμημάτων ανά Σχολή.
- Ελάχιστος αριθμός ΔΕΠ/ΕΠ.

Στη σύγχρονη εποχή με τις αυξανόμενες απαιτήσεις διεπιστημονικής προσέγγισης στην εκπαίδευση και την έρευνα θεωρείται αναγκαία η παρουσία μιας ελάχιστης «κρίσιμης μάζας» φοιτητικού πληθυσμού για τις απαραίτητες αλληλεπιδράσεις κ.λ.π. Παράλληλα, απαραίτητη για κάθε ΑΕΙ είναι η εξασφάλιση επιστημονικής ευρύτητας μέσω ενός ελάχιστου αριθμού αυτοτελών ακαδημαϊκών μονάδων ή και Σχολών. Σε επίπεδο ακαδημαϊκών μονάδων, όσες εμφανίζουν ισχυρό προφίλ (π.χ. διαθέτουν μικρό αριθμό ΔΕΠ/ΕΠ) θα πρέπει κατ' αρχήν να μεταπέσουν σε Πρόγραμμα Σπουδών και να ενσωματωθούν σε Σχολές. Οι τελευταίες θα πρέπει αντίστοιχα να συγκροτούνται από ένα ελάχιστο αριθμό Τμημάτων. Η διαμόρφωση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης μπορεί να ξεκινήσει από τη μελέτη ισχύος του εν λόγω κριτηρίου εξ αιτίας της αντικειμενικής φύσης του. Ιδρύματα που δεν καλύπτουν το εν λόγω κριτήριο ελέγχονται ως προς τα λοιπά κριτήρια για να αποφασιστούν περαιτέρω ενέργειες.

K2. Χωροταξική κατανομή

- Θεραπεία αδικαιολόγητης **διασποράς/επιστημονικής απομόνωσης** Τμημάτων ή και ΑΕΙ.

Αποκεντρωμένη κατανομή των ΑΕΙ σε συσχέτιση και με την δημογραφική κατανομή της Χώρας, ώστε οι νέοι να έχουν εύκολη πρόσβαση σε ιδρύματα της περιοχής του τόπου κατοικίας τους. Αντίστοιχα, τα Ιδρύματα θα πρέπει να περιορίσουν τη διασπορά των Τμημάτων τους, ώστε το κριτήριο K1 να ισχύει όχι μόνο ανά ΑΕΙ, αλλά και ανά campus

(π.χ. μία Σχολή κατ' ελάχιστον). Στόχος είναι η αντιμετώπιση δυσλειτουργιών που προκύπτουν από την **υπερβολική διασπορά και απομόνωση** ορισμένων Τμημάτων. Ο φοιτητικός πληθυσμός θα πρέπει αντίστοιχα να μη παραβιάζει την «φέρουσα ικανότητα» της πόλης-έδρας του ιδρύματος, εκτός εάν η ελκυστικότητά του, όπως αποκαλύπτεται από το σημαντικό «υπερτοπικό» ποσοστό φοιτητών που το επιλέγουν ως πρώτη προτίμηση, υπαγορεύει και αντίστοιχη αναγωγή του πληθυσμιακού δείκτη.

Κ3. Γνωστικό αντικείμενο

- Θεραπεία **υπερβολικού αριθμού** (ταυτόσημων ή παρεμφερών) **Τμημάτων ή προγραμμάτων σπουδών** (σε όλο το εύρος της Ανώτατης Εκπαίδευσης).

Στόχος εδώ είναι ο περιορισμός του πλήθους των Τμημάτων που καλλιεργούν ταυτόσημα ή παρεμφερή γνωστικά αντικείμενα προπτυχιακών σπουδών στο μέτρο που δεν εξυπηρετούν τους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους, όπως προκύπτουν από τον **Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό για την Ανώτατη Εκπαίδευση** και από τις διεθνείς τάσεις ως προς τις ευρείες γνωστικές περιοχές με βάση το σύστημα ISCED1997. Μεταξύ πολλών, θα προτιμηθούν Τμήματα που ικανοποιούν καλύτερα τα λοιπά κριτήρια. Ενδεχόμενες είναι και συγχωνεύσεις Τμημάτων με παρόμοια αντικείμενα. 4

- Έλεγχος και θεραπεία της **υπερεξειδίκευσης** επιστημονικών αντικειμένων, μεταξύ άλλων και με την εισαγωγή προγραμμάτων σύντομης (μονοετούς, 2ετούς ή 3ετούς διάρκειας) σε όλο το εύρος της Ανώτατης Εκπαίδευσης. (Βλ. κατωτέρω V α)
- Εξορθολογισμός του **ακαδημαϊκού επιπέδου** ορισμένων επί μέρους Τμημάτων (μετάπτωση από προ- σε μετα-πτυχιακό επίπεδο και από ΤΕΙ σε Παν/μιο ή και αντιστρόφως)

Οι προοπτικές της σύγχρονης εποχής καλούν για διεπιστημονικές προσεγγίσεις των σύνθετων προβλημάτων του καιρού μας μάλλον, παρά για υπερβολικές εξειδικεύσεις στα γνωστικά πεδία - ιδίως όταν πρόκειται για προπτυχιακές σπουδές. Αν εντοπιστούν τέτοιες περιπτώσεις, τα αντίστοιχα Τμήματα μπορεί να οδηγηθούν προς συγχώνευση, μετάλλαξη σε μεταπτυχιακά προγράμματα κ.λπ., με προσυμφωνημένες σε κάθε περίπτωση διαδικασίες. Για τους λόγους που αναφέρθηκαν, συγχωνεύσεις Τμημάτων θα επιδιωχθεί να πραγματοποιηθούν πρωτίστως μέσα στο πλαίσιο των επί μέρους

ιδρυμάτων, με πρόσθετο όφελος την οικονομία κλίμακας. Οδηγός στο κριτήριο αυτό θα είναι ο Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός που προαναφέρθηκε.

K4. Ποιότητα/βιωσιμότητα Τμημάτων

Ελέγχεται για την τελευταία 5ετία και για όλες ανεξαιρέτως τις ακαδημαϊκές μονάδες με βάση τους ακόλουθους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες⁵:

- K4.1 Αναλογίες φοιτητών/ διδασκόντων
- K4.2 Αποφοιτήσαντες ανά έτος
- K4.3 Βαθμολογική βάση εισαγωγής και ελκυστικότητα (% 1η προτίμηση)
- K4.4 Κόστος ανά φοιτητή
- K4.5 Διαθέσιμες εγκαταστάσεις
- K4.6 Ερευνητική δραστηριότητα και διεθνής αναγνώριση
- K4.7 Απορρόφηση αποφοίτων στον επαγγελματικό στίβο
- K4.8 Μεταπτυχιακές σπουδές και απονεμόμενα διδακτορικά
- K4.9 Αξιολόγηση από τους φοιτητές του Τμήματος
- K4.10 Συμβολή στην ανάπτυξη της περιοχής και αποδοχή από την τοπική κοινωνία

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της επίδοσης ενός Τμήματος ως προς τα κριτήρια K4.1-10 θα παίζει το περιεχόμενο της εξωτερικής (ή και εσωτερικής) αξιολόγησής του και η συνεπαγόμενη δυναμική βελτιώσεων.

V. Συμπληρωματικές παρεμβάσεις

Η προσδοκώμενη απόδοση του παρόντος Σχεδίου (βλ. κεφ. III) θα πρέπει να ενισχυθεί, με την υιοθέτηση των κατωτέρω προτεινόμενων τολμηρών αλλά επιβεβλημένων τομών.

(α) Τόνωση της μεταλυκειακής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την εισαγωγή διακριτών εκπαιδευτικών διαδρομών

⁵ Παρόμοιες αναλύσεις σε υποκριτήρια/δείκτες μπορούν να γίνουν και για τα λοιπά κριτήρια, ώστε να διαμορφωθούν **μητρώα επιλογής δράσεων** (κεφ. IV) σύμφωνα με τους βαθμούς βαρύτητας, που θα ορισθούν για κάθε ένα από τους δείκτες αυτούς.

Οι απόφοιτοι της μεταλυκειακής εκπαίδευσης πρέπει να αποτελέσουν τη ραχοκοκαλιά της αναπτυξιακής προσπάθειας της Χώρας. Σήμερα το αντίστοιχο τμήμα της εκπαίδευσης υπολειτουργεί. Η Πολιτεία θα πρέπει να επανακαθορίσει, σε συνεννόηση με τα ΑΕΙ, το πλαίσιο διάρκειας σπουδών και τίτλων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μερικά Τμήματα σε Πανεπιστήμια, κυρίως όμως σε ΤΕΙ, που παρουσιάζουν ισχνή ακαδημαϊκή οντότητα, μπορούν να μετατραπούν σε 3ετούς ή και 2ετούς διάρκειας. Θα αυξηθεί έτσι η ποικιλία «διαδρομών εκπαίδευσης» και αντίστοιχων τίτλων (και επαγγελματικών δικαιωμάτων), ώστε να βρίσκουν κατάλληλο επιπέδου και διάρκειας εκπαίδευση όλοι όσοι επιθυμούν να προχωρήσουν μετά το Λύκειο τις σπουδές τους. Επίσης, Τμήματα (κυρίως των ΤΕΙ) που βρίσκονται αποκομμένα γεωγραφικά θα μπορούσαν, εφόσον ισχύουν και άλλες προϋποθέσεις, να μετατραπούν σε επαγγελματικά «σχολεία» ανώτερης εκπαίδευσης υπό την αιγίδα του αντίστοιχου ΑΕΙ. Σημειώνεται ότι στον ν. 4009/11 (άρθρο 5 § λα) αναφέρονται προγράμματα σπουδών «σύντομου κύκλου» στα ΑΕΙ.

Στην συγκεκριμένη προσπάθεια θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη η προβλεπόμενη ευθυγράμμιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό.

(β) Διαχείριση του φοιτητικού πληθυσμού.

Μείζον πρόβλημα των σπουδών στα ΑΕΙ αποτελεί ο υπερπληθυσμός των φοιτητών, όπως υπογραμμίζεται σε πολλές εκθέσεις αξιολόγησης. Προτείνεται τα Τμήματα να ορίζουν τον αριθμό των εισακτέων και τη βάση εισαγωγής, που σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι μεγαλύτερη του 10/20. Παράλληλα, θα πρέπει τα Τμήματα να μεριμνούν ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο «λιμνάζων» φοιτητικός τους πληθυσμός. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί θεαματικά η ποιότητα σπουδών προς όφελος των φοιτητών και της κοινωνίας γενικότερα.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2012

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ «ΑΘΗΝΑ»

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Α.ΔΙ.Π)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ «ΑΘΗΝΑ»

Η Α.ΔΙ.Π. αναγνωρίζει την αποφασιστικότητα του Υπουργείου Παιδείας να αναλάβει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ για τον εξορθολογισμό του Ακαδημαϊκού Χάρτη της Χώρας ως απάντηση στον τρόπο που αυτός αναπτύχθηκε την τελευταία εικοσιπενταετία, χωρίς επιστημονικά και αναπτυξιακά κριτήρια, όπως είχε επισημανθεί διεξοδικά στις ετήσιες Εκθέσεις της Αρχής προς τη Βουλή των Ελλήνων για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Στην σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, ευθύς μετά την ανάληψη των αρμοδιοτήτων της, η Α.ΔΙ.Π. είχε μεταφέρει την άποψη ότι το πλέον επείγον θέμα της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα σήμερα αφορά την οργανωτική αναδιάρταξή της, που θα οδηγούσε ουσιαστικά σε σύμπτυξη των μονάδων της με βάση κοινώς αποδεκτά κριτήρια και θα είχε ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των δυνατοτήτων της και την απελευθέρωση των δυνάμεών της. Η ανάληψη της σχετικής πρωτοβουλίας από το Υπουργείο είναι επομένως ευπρόσδεκτη.

Παρά τις χρονίζουσες διαδικαστικές εκκρεμότητες που εμποδίζουν την ομαλή διοικητική της λειτουργία, η Α.ΔΙ.Π., ως θεματοφύλακας της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης, καθόρισε στις άτυπες συνεδριάσεις της κριτήρια και κανόνες σύμφωνους με την κείμενη νομοθεσία, που θα έπρεπε να αποτελέσουν τη βάση εκπόνησης του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ. Σχετικό έγγραφο με τίτλο «Αναδιάρθρωση του Χάρτη των ΑΕΙ της Ελλάδος : Περίγραμμα Μεθοδολογικής Προσέγγισης» κατατέθηκε στο Υπουργείο στις 30-11-2012 (επισυνάπτεται). Αλλά και πέραν αυτού η Αρχή μπορεί, αν της ζητηθεί, να ασχοληθεί με την ποσοτικοποίηση και στάθμιση των κριτηρίων που αναφέρθηκαν και με την εφαρμογή τους στο πλέγμα των Α.Ε.Ι. της χώρας, ακόμη και να προχωρήσει στην μελέτη και προετοιμασία ενός συνολικού προσχεδίου, που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία για περαιτέρω προώθηση της υπό συζήτηση προσπάθειας.

Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν συνοψίζουν την γνώμη της Α.ΔΙ.Π. στο σύνολο των προτεινόμενων στο πλαίσιο του σχεδίου ΑΘΗΝΑ προτάσεων της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Οι διατυπωμένοι γενικοί στόχοι του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ, που αφορούν την ανάπτυξη θεματικών θυλάκων αριστείας, την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας και την ανάπτυξη ανταγωνιστικού ανθρώπινου δυναμικού στον ευρωπαϊκό χώρο με συγχωνεύσεις Ιδρυμάτων και Τμημάτων συγγενών ως προς το γνωστικό αντικείμενο είναι αναμφισβήτητα ορθοί. Η επίτευξη όμως των στόχων αυτών προϋποθέτει:

- α) *την ύπαρξη εθνικής αναπτυξιακής στοχοθεσίας*, η οποία δεν υφίσταται, και
- β) *την ύπαρξη εθνικής στρατηγικής έρευνας και καινοτομίας*, η οποία επίσης δεν υφίσταται, ενώ και η χρηματοδότηση της έρευνας την τελευταία δεκαετία έχει διαρκώς φθίνουσα πορεία.

1.2. Το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ δεν συνοδεύεται από διατυπωμένη συλλογιστική της προσέγγισης του προβλήματος με στοχοθεσία και μεθοδολογία επίτευξής της. Τα κριτήρια και τα συνοδά μέτρα που εισηγήθηκε ήδη η Α.ΔΙ.Π., ορισμένα των οποίων έχουν περιληφθεί στις επιστολές του Υπουργείου για έκφραση γνώμης, δεν φαίνεται να υιοθετήθηκαν ή να εφαρμόστηκαν με συνέπεια και καθολικότητα. Επομένως, η πρόταση του Σχεδίου αφορά τμήμα μόνον των αναγκαίων παρεμβάσεων στα Α.Ε.Ι. και δεν αποτελεί μέρος ενός δομημένου και διαρθρωμένου συνολικού μεταρρυθμιστικού σχεδίου. Καθώς κάθε μεταρρύθμιση - και μάλιστα στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης - επιφέρει αναπόφευκτα δυσμενείς επιπτώσεις, μικρής ή μεγάλης κλίμακας στους εμπλεκόμενους, θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί κατά πόσον το γενικότερο όφελος, που επιτυγχάνεται από το προτεινόμενο Σχέδιο, αντισταθμίζει τις επιπτώσεις αυτές, προκειμένου να μη κινδυνεύει το εγχείρημα να χαρακτηριστεί ως «μια χαμένη ευκαιρία».

1.3. Το όλο εγχείρημα παραγωγής του Σχεδίου δεν χαρακτηρίζεται από ενιαία εφαρμογή των κριτηρίων. Η υπολογιζόμενη αύξηση του αριθμού των εισακτέων στα

Πανεπιστήμια και μείωσή τους στα Τ.Ε.Ι. δεν φαίνεται να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των ΑΕΙ αλλά ούτε και στην εξυπηρέτηση των αναγκών της χώρας.

1.4. Ένα μακρόπνοο σχέδιο μεταρρύθμισης του χάρτη των Α.Ε.Ι. οφείλει να εξυπηρετεί τόσο τους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους όσο και να αρθρώνεται αρμονικά στην στρατηγική εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας της χώρας. Με δεδομένη την έλλειψη ρητώς διατυπωμένου κειμένου εθνικής στρατηγικής έρευνας και καινοτομίας, καθώς και εθνικής αναπτυξιακής στοχοθεσίας, η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι η εκπόνηση του Σχεδίου αναδιάρθρωσης των Α.Ε.Ι. θα έπρεπε να ξεκινήσει απαντώντας στο κεντρικό ερώτημα «Πόσα Α.Ε.Ι. έχει ανάγκη η χώρα;», το οποίο προς το παρόν παραμένει μετέωρο. Οι προτάσεις του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ οδηγούν σε μικρή μόνο μείωση του σημερινού αριθμού των Ιδρυμάτων από 40 σε 34. Η συνεπής όμως εφαρμογή των κριτηρίων θα αποδείκνυε, ότι η προτεινόμενη από το Σχέδιο μείωση του αριθμού των Α.Ε.Ι. της χώρας δεν είναι όσο θα έπρεπε τολμηρή.

2. Επίπεδο Ιδρυμάτων

2.1. Ως προς την συγχώνευση Ιδρυμάτων, θεωρούμε ότι κατ' αρχήν πρόκειται για σωστό στόχο του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ, θα πρέπει όμως η εφαρμογή του να επεκταθεί και σε όσα Ιδρύματα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που έθεσε η Α.ΔΙ.Π. από άποψη αριθμού Τμημάτων και φοιτητών. Παράλληλα διαπιστώνεται ότι εν γένει η κατάσταση που προκύπτει μετά την συγχώνευση δεν πληροί τα κριτήρια μεγέθους, εύρους επιστημονικών πεδίων και χωρικής διασποράς. Η Αρχή μπορεί, αν της ζητηθεί, να προετοιμάσει εναλλακτικές επιλογές, που θα πληρούν τα κριτήρια και θα εξυπηρετούν καλύτερα τους γενικούς στόχους του Σχεδίου, και είναι στη διάθεση της Πολιτείας για αναζήτηση σε κάθε περίπτωση της βέλτιστης λύσης σε συνεργασία με τα αντίστοιχα Α.Ε.Ι.

2.2. Στόχος του ομόσπονδου Πανεπιστημίου «Αδαμάντιος Κοραΐς», σύμφωνα με το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ, είναι να εξελιχθεί σε κόμβο αριστείας, να επιτευχθεί οικονομία κλίμακας και να ανταποκριθεί στις αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας. Όμως στο Σχέδιο ΑΘΗΝΑ εξακολουθεί να παραμένει η ίδια ανορθολογική φιλοσοφία με την υπάρχουσα κατάσταση, αφού διατηρούνται το Οικονομικό Πανεπιστήμιο, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, παρά τη μεγάλη συνάφεια

γνωστικών αντικειμένων (και παρά το γεγονός ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί σημαντική οικονομία κλίμακας μέσω συγχώνευσης ομοειδών ή και παρεμφερών Τμημάτων). Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι η υπερ-διοίκηση του ομόσπονδου Πανεπιστημίου «Αδαμάντιος Κοραΐς» θα έχει εκ των πραγμάτων χαλαρή σχέση με τα επί μέρους ανταγωνιστικά, σε επίπεδο προσφερόμενων γνωστικών αντικειμένων, Ιδρύματα και ελάχιστες δυνατότητες ουσιαστικής παρέμβασης. Η ιδέα της ομοσπονδίας θα επιφέρει πρόσθετες γραφειοκρατικές αρρυθμίες και κόστος χωρίς αντίστοιχο ακαδημαϊκό όφελος.

3. Επίπεδο Ακαδημαϊκών Μονάδων/Τμημάτων

3.1. Ως προς το γενικότερο ζήτημα της συγχώνευσης και κατάργησης Τμημάτων, και ειδικότερα ως προς το θέμα συγχωνεύσεων Τμημάτων ομοειδών γνωστικών αντικειμένων, αυτό ως θέμα πρωτίστως ακαδημαϊκό, θα έπρεπε να είναι κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των ΑΕΙ. Το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ ωστόσο προβαίνει σε πολυάριθμες συγχωνεύσεις και καταργήσεις Τμημάτων, χωρίς μάλιστα να έχει λάβει υπ' όψη ακαδημαϊκές προϋποθέσεις, οικονομίες κλίμακας και πρόδηλους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους.

3.2. Παρατηρείται ανισοκατανομή ως προς την εφαρμογή των ακαδημαϊκών κριτηρίων μεταξύ Ιδρυμάτων της περιφέρειας και του κέντρου, όπως και μεταξύ Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Έτσι καταργούνται ή συγχωνεύονται Τμήματα Τεχνολογικής Εκπαίδευσης στο κέντρο, τα οποία πληρούν όλα τα τεθέντα ακαδημαϊκά κριτήρια, αν και παραμένουν περιφερειακά Τμήματα, πολλές φορές ως Παραρτήματα, τα οποία δεν πληρούν τα περισσότερα από τα κριτήρια αυτά, ενώ τόσο στο κέντρο όσο και στην περιφέρεια διατηρούνται, σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, ταυτόσημα μεταξύ τους Τμήματα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

2.3. Προβλήματα δημιούργησε η απουσία στο αρχικό σχέδιο ΑΘΗΝΑ στοιχείων όσον αφορά τις απαραίτητες μεταβατικές ρυθμίσεις εφαρμογής του. Στο θέμα αυτό η άποψη της Αρχής ήταν να υπάρξει, ανάλογα με την περίπτωση, χρονική περίοδος ομαλής μετάβασης στο τελικό ζητούμενο, κατά την οποία η ακαδημαϊκή μονάδα δεν θα υποδέχεται νέους φοιτητές, θα λειτουργεί με τους φοιτητές που έχει έως την

αποφοίτησή τους και θα προετοιμάζεται για τη μελλοντική της εξέλιξη σύμφωνα με το Σχέδιο. Η ΑΔΙΠ σημειώνει με ικανοποίηση ότι το ζήτημα αντιμετωπίστηκε ήδη ανεξαρτήτως στο δεύτερο σχέδιο ΑΘΗΝΑ, που της κοινοποιήθηκε στις 6 Μαρτίου 2013.

4. Συμπεράσματα

4.1. Η απορρόφηση των Τμημάτων, που προβλέπεται στο Σχέδιο, παρ' όλων ότι φαίνεται ότι βρίσκεται προς την σωστή κατεύθυνση, δεν είναι δυνατόν να σχολιαστεί ουσιαστικά, λόγω των δομικών ελλείψεων που διατηρούνται στο σύστημα των Α.Ε.Ι. και μετά την εφαρμογή του Σχεδίου. Θα έπρεπε να προηγηθούν παρεμβάσεις στο σύνολο του συστήματος υποδοχής των Τμημάτων πριν αποφασιστούν οι όποιες απορροφήσεις, καταργήσεις ή και ιδρύσεις Τμημάτων, καθώς και η χωροθέτησή τους. Η κεντρική ιδέα γύρω από την οποία διαμορφώθηκε το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ ήταν να εξουδετερωθεί η πολυδιάσπαση του ακαδημαϊκού ιστού με συνέργειες και συνενώσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις του μέλλοντος με δυνατότητες διάκρισης και εν τέλει αριστείας. Εν τούτοις, η συνολική πρόταση του Σχεδίου διατηρεί τη μη ορθολογική διάταξη και απομόνωση των ακαδημαϊκών δυνάμεων. Όσον αφορά την μείωση του αριθμού των Τμημάτων, παρά το γεγονός ότι είναι επιθυμητή, δεν μπορεί να αποτελέσει αυτοσκοπό και δεν θα αποδώσει τα αναμενόμενα, αν το πλέγμα των Ιδρυμάτων δεν είναι σε «θέση μάχης» με δομική και λειτουργική επάρκεια.

4.2. Θα έπρεπε να αντιμετωπισθούν εκ των προτέρων, ή έστω παράλληλα με την εκπόνηση του Σχεδίου, βασικά θέματα που είχαν επισημανθεί εκ μέρους της Α.ΔΙ.Π., όπως η αποσαφήνιση του ρόλου των Τ.Ε.Ι. ως πυλώνων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, η οριστικοποίηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η ορθολογική διαχείριση του αριθμού των φοιτητών και μελλοντικών εργαζομένων. Επισημαίνουμε ότι η χώρα έχει ένα από τους χαμηλότερους λόγους αποφοιτούντων προς εισερχόμενους φοιτητές. Αποφάσεις επί των πιο πάνω θεμάτων θα διευκόλυναν την εισαγωγή διακριτών εκπαιδευτικών διαδρομών μεταλυκειακής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ως εναλλακτικών του σημερινού περιπτώ «μονοδρόμου» των αποφοίτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, και θα έδιναν υγιείς λύσεις σε ορισμένες παρεμβάσεις του όποιου σχεδίου αναδιάρθρωσης των Α.Ε.Ι.

4.3. Οι κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ είναι δύσκολο να εκτιμηθούν από την Α.ΔΙ.Π., δεδομένου του μεγέθους των επιπτώσεων κοινωνικά, χρονικά και γεωγραφικά αλλά και λόγω της έλλειψης στρατηγικών στόχων, οι οποίοι προσδιορίζουν τη βάση αξιολόγησης. Η τρέχουσα χρηματο-οικονομική εξοικονόμηση που πιθανώς αναμένεται στην Ανωτάτη Παιδεία από την εφαρμογή του Σχεδίου μάλλον θα είναι εξαιρετικά μικρή, αφού ο αριθμός φοιτητών και Καθηγητών δεν διαφοροποιείται σημαντικά. Επομένως οι αναμενόμενες μειώσεις χρηματοδότησης δεν θα αντισταθμίζονται από αντίστοιχη επίτευξη μειώσεων του κόστους, αλλά θα οδηγούν μαθηματικά σε συρρίκνωση των οικονομικών διαθεσίμων των Ιδρυμάτων και μείωση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

4.4. Εν κατακλείδι, η Α.ΔΙ.Π έχει την άποψη ότι το Σχέδιο ΑΘΗΝΑ, όπως προτείνεται από το Υπουργείο, αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την σωστή μεν κατεύθυνση αλλά με πολλές αδυναμίες, η κυριότερη των οποίων αφορά την μη συνεπή και ομοιόμορφη εφαρμογή κριτηρίων, η οποία είναι και απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της συναίνεσης και ενεργού συμμετοχής των Ιδρυμάτων. Η Αρχή πιστεύει ότι επιβάλλεται να καταλήξει η Πολιτεία το ταχύτερο σε ένα συνολικό σχέδιο προοπτικής με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί, το οποίο θα μπορεί να εφαρμοστεί σε φάσεις, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Η Α.ΔΙ.Π. θα είναι αρωγός στην Πολιτεία με τεκμηριωμένες υποδείξεις για την συνεχιζόμενη προσπάθεια αναδιάρθρωσης του Χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Αθήνα, Μάρτιος 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α . Δ Ι . Π .
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC
H . Q . A .
HELLENIC QUALITY ASSURANCE AND
ACCREDITATION AGENCY

Αθήνα, 18 / 03 / 2013
Αρ. Πρωτ. 538

ΠΡΟΣ:

τον Υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων,
Πολιτισμού & Αθλητισμού
Καθηγητή Κωνσταντίνο Αρβανιτόπουλο
Α. Παπανδρέου 37
Μαρούσι

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Μετά τη δημοσιοποίηση του νέου Σχεδίου ΑΘΗΝΑ και την αποστολή από το Γραφείο σας στην Α.ΔΙ.Π. σειράς σχετικών επιστολών προς τα Α.Ε.Ι., αναφορικά με τη συνάφεια των γνωστικών αντικειμένων των υπό συγχώνευση τμημάτων Α.Ε.Ι. σας γνωστοποιούμε τα παρακάτω, όπως αποφασίσθηκαν από την Ολομέλεια της Α.ΔΙ.Π. κατά τη συνεδρίαση της 14/3/2013.

1. Η συγχώνευση τμημάτων Α.Ε.Ι. πρέπει να εξετάζεται, για προφανείς λόγους, αφού προηγουμένως ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός των 2 πρώτων σταδίων του Σχεδίου, δηλαδή:

(α) του συστήματος των ΑΕΙ σε επίπεδο χώρας (πόσα ΑΕΙ)

(β) των παρεμβάσεων σε επίπεδο ιδρύματος (συγχωνεύσεις κλπ ΑΕΙ).

Η γνώμη της ΑΔΠΠ για τα ως άνω δύο επίπεδα σχεδιασμού του ΑΘΗΝΑ περιλαμβάνεται στις παραγράφους 1 και 2 της από 8/3/2013 Γνωμοδότησης της ΑΔΠΠ (αριθ. πρωτ. 461/8-3-13).

2. Η ενδεχόμενη συγχώνευση τμημάτων, το τρίτο δηλ. στάδιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης των ΑΕΙ της χώρας, πρέπει να στηρίζεται στις παρακάτω παραμέτρους:

- Έκφραση γνώμης των ενδιαφερομένων.
- Βιωσιμότητα των υπό συγχώνευση τμημάτων.
- Συνάφεια γνωστικών αντικειμένων και προγραμμάτων σπουδών.
- Ικανοποίηση των κριτηρίων ποιότητας του νέου τμήματος.
- Ικανοποίηση των χωροταξικών κριτηρίων ως προς τα λοιπά τμήματα της αντίστοιχης Σχολής και ως προς την έδρα του ιδρύματός του.
- Αναγκαιότητα ύπαρξης του νέου τμήματος στο επίπεδο των προπτυχιακών σπουδών αναφορικά με τον βαθμό εξειδίκευσης του γνωστικού του αντικειμένου.

Όπως γίνεται φανερό, η συνάφεια των γνωστικών αντικειμένων των προς συγχώνευση τμημάτων αποτελεί απαραίτητη μεν αλλά καθόλου μοναδική παράμετρο για μια τέτοια παρέμβαση. Επομένως έκφραση γνώμης επί της συγκεκριμένης παραμέτρου δεν θα στήριζε παρά σε πολύ μικρό βαθμό αποφάσεις για συγχώνευση ή μη και επομένως θα μπορούσε να είναι παραπλανητική. Για την έκφραση γνώμης επί των συγχωνεύσεων, σας παραπέμπουμε στην παράγραφο 3 του ως άνω εγγράφου μας, αλλά και ανωτέρω, στο σημείο #1. Σε κάθε περίπτωση η διατύπωση έγκυρης άποψης επί του τρίτου αυτού επιπέδου του Σχεδίου θα απαιτούσε σημαντικό χρόνο, λόγω των απαραίτητων διαβουλεύσεων με τα εμπλεκόμενα τμήματα και Α.Ε.Ι.

Με τιμή,

Ο Πρόεδρος της Α.ΔΙ.Π.

Καθ. Ευάγγελος Κουφουδάκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013)

ΑΕΙ	ΤΜΗΜΑ
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	Πρόγραμμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών
ΤΕΙ Πειραιά	Μηχανολόγων Μηχανικών ΤΕ
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Επιστήμης των Υλικών
ΤΕΙ Πειραιά	Ηλεκτρονικών Μηχανικών ΤΕ
ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Μαθηματικών
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας	Νοσηλευτικής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Νομικής
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Φυσικής
Πανεπιστήμιο Πειραιά	Ψηφιακών Συστημάτων
ΑΣΠΑΙΤΕ	Γενικό Τμήμα Παιδαγωγικών Μαθημάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης	Κοινωνιολογίας
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	Πρόγραμμα Πληροφορικής
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	Πρόγραμμα Σπουδών στις Φυσικές Επιστήμες
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ
Πάντειο Πανεπιστήμιο	Κοινωνιολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Νομικής
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Πολιτικών Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών
ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας	Ηλεκτρονικών Μηχανικών ΤΕ
ΤΕΙ Θεσσαλίας	Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Πολιτικών Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Η/Υ
Διεθνές Πανεπιστήμιο	ΠΜΣ στα Ενεργειακά Συστήματα
Διεθνές Πανεπιστήμιο	ΠΜΣ στα Συστήματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Σερρών)
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Πολιτικών Μηχανικών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Θεολογίας
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Ιατρική Σχολή
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Κοινωνικής Θεολογίας
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Χημικών Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Φιλοσοφίας
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Χημικών Μηχανικών
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Βιολογίας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Κρήτης	Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης
Πάντειο Πανεπιστήμιο	Ψυχολογίας
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Βιολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Επιστημών της Θάλασσας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Θεολογίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Μαθηματικών
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	Μηχανικών Αυτοματισμού ΤΕ
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης	Ψυχολογίας
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Χημικών Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Κρήτης	Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Πολιτικών Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Πολυτεχνείο Κρήτης	Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	Γεωγραφίας
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	Ηλεκτρονικών Μηχανικών ΤΕ
ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας	Μηχανικών Τεχνολογίας Αεροσκαφών ΤΕ
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Μηχανολόγων & Αεροναυπηγών Μηχανικών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Μηχανολόγων Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	Μηχανολόγων Μηχανικών
ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας	Μηχανολόγων Μηχανικών ΤΕ

ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	Μηχανολόγων Οχημάτων ΤΕ
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Κρήτης	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Πάτρας	Φυσικής
ΤΕΙ Κρήτης	Νοσηλευτικής
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	Νοσηλευτικής
ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας	Νοσηλευτικής
ΣΤΡΑΤ.ΣΧΟΛΕΣ	ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ (ΣΝΔ) ΜΑΧΙΜΟΙ
ΣΤΡΑΤ.ΣΧΟΛΕΣ	ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ (ΣΝΔ) ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

Σημείωση: Ο ανωτέρω πίνακας είναι δυναμικός και υπόκειται σε μεταβολές ανάλογα με τη δυνατότητα συγκρότησης των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης. Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι η εξωτερική αξιολόγηση όλων των Τμημάτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2014.